

THEATER SIMETRA

**rapport inzake de jaarrekening
2022**

INHOUD

BESTUURSVERSLAG

JAARREKENING

Balans per 31 december 2022

Exploitatierkening over 2022

Algemene toelichting

Toelichting op de balans per 31 december 2022

Toelichting op de exploitatierkening over 2022

BIJLAGEN

Bijlage 1: Exploitatierkening model provincie Noord-Brabant

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

**DIT IS HET
BESTUURS-
VERSLAG
2022 VAN
THEATER
ARTEMIS**

INHOUDSOPGAVE BESTUURSVERSLAG 2022

Inhoudsopgave Bestuursverslag 2022.....	3
THEATER ARTEMIS 2022	4
1. TERUGBLIK.....	4
1.1. Prestaties.....	5
1.2. Samenvatting resultaat en balanspositie	5
2. VOORSTELLINGEN EN KUNSTPROJECTEN 2022	6
2.1. Nieuwe voorstellingen voor de vlakke vloer	6
2.2. Nieuwe voorstelling voor de grote zaal.....	8
2.3. Reprises	9
2.4. Voorstellingen op en rond school.....	12
2.5. Kunstprojecten Artemis community.....	14
3. EDUCATIE	16
4. INTERNATIONALISERING	17
5. TALENTONTWIKKELING	17
6. PUBLICITEIT EN PUBLIEKSBEREIK	18
6.1. Prestatieoverzicht.....	19
7. TOELICHTING OP DE JAARREKENING.....	20
7.1. Toelichting op de balans.....	20
7.2. Toelichting op de exploitatierekening	21
7.3. Toelichting op de financiële positie	22
7.4. Reflectie op ondernemerschap.....	23
8. DIVERSITEIT EN INCLUSIE	23
9. FAIR PRACTICE CODE	24
9.1. Fair Pay	24
9.2. Personeel en organisatie	25
9.3. Samenstelling personele bezetting (eind 2022)	26
9.4. Beloningsbeleid.....	27
10. VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT.....	27
10.1. Governance Code Cultuur	28
10.2. Raad van toezicht als werkgever.....	28
10.3. Samenstelling, nevenfuncties en rooster van aftreden rvt	29
10.4. Samenstelling en nevenfuncties Bestuur	30
10.5. Ondertekening	30

THEATER ARTEMIS 2022

1. TERUGBLIK

Dit is het bestuursverslag 2022 van Theater Artemis. Het jaar waarin wij dertig kuub partyschuim achterlieten in de polders van Biddinghuizen, in januari nog smokkelroutes naar België namen toen de deuren van Nederlandse theaters gesloten bleven en uiteindelijk de emoties niet meer buiten de zaaldeuren gehouden konden worden.

Wij sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 47.101 en tellen 36.713 toeschouwers bij 312 voorstellingen. Het aanbod bestond uit achttien producties, waarvan de helft in samenwerking met coproducten. Zes nieuwe producties gingen in première. We zijn terug.

Het aantal toeschouwers in 2022 is weer op het niveau van voor corona. Het is bijna niet meer voor te stellen dat wij in de kerstvakantie van 2021 geen voorstellingen mochten spelen. In de kerstvakantie van 2022 hadden wij 22 speelbeurten van drie verschillende producties in veertien steden. Wat fijn om gewoon weer te doen waar wij goed in zijn.

Toen in Groningen bij de voorstelling *Anders is een hele normale Zweedse voornaam* de beperking van de capaciteit werd opgeheven, werden alle lege stoelen binnen een paar dagen weer gewoon gevuld met publiek. De tendens die sectorbreed zichtbaar is van groeiende bezoekersaantallen voor de jeugdpodiumkunsten zien wij ook terug bij de voorstellingen van Theater Artemis. Voor een speelbeurt van *De onzichtbare man* was zoveel interesse dat deze is verplaatst van de kleine zaal naar de grote zaal. Wij zijn blij dat het publiek ons snel weer wist te vinden en dat het weer mogelijk is om in een volle zaal te genieten van theater.

De ambitie om veel te produceren heeft ook een keerzijde. We lopen tegen grenzen aan van onze eigen organisatie en de beperking veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt. Vooral medewerkers productie en techniek zijn moeilijk te vinden. Onze vaste teamleden doen er alles aan om onze activiteiten mogelijk te maken. Daarbij wordt wel veel van ze gevraagd. In 2022 hebben wij kunnen maken wat we wilden maken, maar het zou goed kunnen dat wij in de toekomst scherpere keuzes moeten maken.

Dit is wat wij hebben ontdekt in 2022: projecten zijn succesvoller als ze gedragen worden door het artistieke team, een internationale samenwerking kost minder tijd en energie wanneer deze duurzaam en structureel wordt ingericht, vooraf incalculeren van ruimte voor het onverwachte geeft flexibiliteit en wij zijn heel goed in samenwerken met coproducten.

Meer over de activiteiten Theater Artemis in het jaar 2022 is beschreven in dit bestuursverslag.

Veel leesplezier.

1.1. PRESTATIES

In 2022 speelde Theater Artemis 312 voorstellingen (inclusief schoolvoorstellingen), waarvan 35 (11%) in de standplaats 's-Hertogenbosch, 86 (28%) in de rest van de provincie Noord-Brabant, 109 (35%) in de rest van Nederland en 82 (26%) in het buitenland (inclusief België). Daarmee zijn 36.713 bezoekers bereikt. Naast de reguliere voorstellingen werden 490 educatieve activiteiten georganiseerd, waaraan 11.973 kinderen en jongeren deelnamen.

De educatieve activiteiten werden voor een deel (30%) georganiseerd in de provincie Noord-Brabant, waarvan 143 activiteiten plaatsvonden in de gemeente 's-Hertogenbosch. In de rest van het land zijn 345 educatieve activiteiten aangeboden en met daarnaast nog een internationale workshop (online) voor het Going Dutch Event in Belfast.

In 2022 heeft Theater Artemis 147 schoolvoorstellingen gespeeld voor 17.678 leerlingen. Daarvan zijn 1.921 leerlingen in het voortgezet onderwijs en 15.757 leerlingen in het primair onderwijs bereikt. De verschillende versies van *De driedaagse* zorgen voor 43% van ons bereik onder leerlingen. De overige 57% zijn leerlingen bij schoolvoorstellingen van onze reguliere producties voor de vlakke vloer en grote zaal en *HappyClappy* die als voorstelling op school geproduceerd is.

	2017	2018	2019	gemiddeld bereik voor de coronacrisis	2020	2021	2022
aantal bezoeken (voorstellingen)	26.986	21.794	37.396	28.725	15.296	19.184	36.713
aantal deelnemers (overige activiteiten)	5.669	11.290	7.362	8.107	1.905	4.130	11.973

Het aantal bezoekers in 2022 is nagenoeg terug op het niveau van het topjaar 2019 en ligt zelfs 28% hoger dan het gemiddelde bereik van voor de coronacrisis. Voor de educatieactiviteiten komt dat percentage zelfs uit op 48%. Deze sterke stijging wordt veroorzaakt door de eenmalige samenwerking met Theater De Krakeling in het kader van de remake van het *Liefdesproject* waarin 6.873 deelnemers zijn bereikt in 315 workshops (beeldend, muziek, schrijven en theater) in Amsterdam.

Voor een verdere specificatie van de publieksaantallen zie het prestatie-overzicht (hoofdstuk 7) in dit verslag.

1.2. SAMENVATTING RESULTAAT EN BALANSPOSITIE

De exploitatie is met een totaal aan baten van € 1.880.138 5% gestegen ten opzichte van de begroting (ten opzichte van 2021 bijna 7%). Na twee coronajaren waarin subsidie een groter onderdeel uitmaakte van de totale baten dan gebruikelijk, is deze verhouding nu weer genormaliseerd. Zowel begroot als gerealiseerd bedroeg de subsidie 77% van de totale baten. De eigen inkomsten zijn op alle categorieën tot boven de begroting gestegen. De totale lasten bedroegen € 1.833.037. Het exploitatieoverschot van € 47.101 wordt naar rato van de ontvangen subsidie toegevoegd aan de egaliseringsreserve Noord-Brabant 2021-2024 en de algemene reserve. Daarmee stijgt het eigen vermogen naar € 290.059, oftewel ruim 15% van de totale exploitatie. Het gewenste niveau van 10% van de exploitatie wordt hiermee ruimschoots gehaald. Doordat Theater Artemis in 2022 weer in staat was om het grootste deel van het jaar te produceren, zijn de eigen inkomsten toegenomen tot 35%. Dit is boven de begroting (31% geprognoseerd) en een beter resultaat dan in 2021 (22%). Theater Artemis streeft ernaar om weer in de buurt van het percentage eigen inkomsten pre-corona te komen (40% in 2019).

Theater Artemis heeft een stabiele positie als jeugdtheatergezelschap in de BIS, ontvangt in de periode 2021-2024 Rijksfinanciering van het ministerie van OCW en meerjarige ondersteuning van de Provincie Noord-Brabant en de gemeente 's-Hertogenbosch (huisvestingssubsidie).

2. VOORSTELLINGEN EN KUNSTPROJECTEN 2022

2.1. NIEUWE VOORSTELLINGEN VOOR DE VLAKKE VLOER

ANDERS IS EEN HELE NORMALE ZWEEDSE VOORNAAM 6+

Nieuwe coproductie met Theatergroep Bambie

52 voorstellingen met 7.957 bezoekers | première in 's-Hertogenbosch gevolgd door tournee NL & BE

Als je een fietsband een 'hamer' noemt, kan je er dan mee timmeren?

Moet je schoenen alleen maar aan je voeten dragen?

Kan je op de muur lopen?

Als iedereen denkt dat jij een hond bent, hoef je dan niet naar school?

Anders is een hele normale Zweedse voornaam stelt de vraag waarom we de dingen doen zoals we ze doen. Het hele leven zit vol afspraken over hoe we ons moeten gedragen. Stel je eens voor wat er gebeurt als die afspraken er niet meer zijn? Een beeldende, absurdistische en filosofische voorstelling vol vreemde taferelen, zelfbedachte uitvindingen en slapstick-ongelukken.

"De verbeelding viert feest" – Brabants Dagblad

"Vrolijk theateravontuur op onbekend terrein" – Theaterkrant

"Niets is wat het lijkt in deze absurde jeugdvoorstelling van Artemis en Bambie" - De Volkskrant ★★★★★

Deze voorstelling is voortgekomen uit een lijn waarin Theater Artemis door hen bewonderde makers uitdaagt om eens voor een jong publiek te maken. Theatergroep Bambie heeft deze handschoen met verve opgepakt. De samenwerking tussen regisseur Jetse Batelaan en Bambie gaat al lang terug. Eerder regisseerde hij Bambie 9, 10 en 11. Deze onderlinge vertrouwdheid betaalde zich in deze coproductie optimaal uit. Waar Bambie normaal montagevoorstellingen maakt op basis van materiaal uit de repetities, daagde Jetse hen dit keer uit om slechts één van die vondsten uit te bouwen tot een volledige voorstelling. Dit resulteerde in een voorstelling die een heel simpel gegeven weet uit te vouwen tot een zeer tot de verbeelding sprekende ervaring voor jong en oud. De voorstelling kreeg een hele goede respons bij pers en publiek. Ook de samenwerking met actrice Tessa Jonge Poerink smaakte naar meer. Zij komt in 2023 terug in de productie *Ruzie*.

DANS IS LEKKER RITMISCH BEWEGEN OP MUZIEK 12+

Nieuwe coproductie met Künstlerhaus Mousonturm (DE)

29 voorstellingen voor 3.854 bezoekers | internationale première in Frankfurt gevolgd door première in Amsterdam en tournee NL& BE

Een dansvoorstelling waarvoor we ons een beetje schamen. Met een cast van louter 40-plussers waagt Theater Artemis zich voor het eerst aan een dansvoorstelling. Een hachelijke onderneming. Zeker voor deze jonge doelgroep. We zullen ons dan ook zo veel mogelijk proberen in te houden. Dat zal niet makkelijk zijn. Opgezwepen door de aanstekelijke beats van Toben Piel (Les Trucs), aangevuurd door een flitsend lichtplan en in swingende outfits zullen we erg ons best moeten doen. Een stiekem danspasje is toch snel gemaakt. Maar we weten het: we stinken, we bewegen onhandig en we zijn ook zeker niet sexy! Daarom beloven wij plechtig: er zal niet gedanst worden. Erewoord.

"Ook 'Dans is lekker ritmisch bewegen op muziek' is weer een voltreffer" – Trouw ★★★★★

"Het ultieme plezier van de dansvloer" – Theaterkrant (keuze van de criticus)

"Het zullen je ouders maar zijn, zeggen sommige pubers na afloop" - Het Parool

Eindelijk waren we in staat om deze coproductie met Künstlerhaus Mousonturm af te ronden en te delen met ons publiek. Na een maakproces in verschillende perioden ging de voorstelling op 24 maart 2022 in Frankfurt in première. Na een periode met weinig internationaal contact waren we weer in staat om voor langere tijd over

de grens te gaan. Na een korte speelreeks bij Mousonturm hebben we de voorstelling mee teruggenomen en hebben verder gespeeld in Nederland en België. De opkomst viel wat tegen. Het was onvoldoende gelukt om ook grote groepen scholieren naar de avondvoorstellingen te krijgen. De keren dat dit wel lukte, vormden meteen ook de hoogtepunten van de tournee. Dan kwam de voorstelling echt tot leven en veranderde het desbetreffende theater in een dansclub vol gierende puberhormonen. Waar de lichamelijke van onze performers hen eerst met afgrijzen vervulde, kwam het dan later samen in een gezamenlijke beleefde ontlading. In andere speelsteden lukte het niet om met de voorstelling de zaal in beweging te krijgen. Absoluut hoogtepunt was ons optreden op Lowlands Festival. Hier knalde de voorstelling als nooit tevoren voor 600 festivalgangers in de theatertent.

DE VOORSTELLING MET MISSCHIEEN WEL DE LANGSTE OPKOMST OOI

Nieuwe coproductie met Atelier Oerol en Over 't IJ, PLAN Brabant

35 voorstellingen met 1.301 bezoekers | Oerol festival, Over 't IJ, Theaterfestival Boulevard en mime-festival

In het decor staat ongemakkelijk iemand van Guinness World Records te wachten of deze voorstelling daadwerkelijk de langste opkomst ooit heeft. Een acteur is nu al een aantal dagen aan het opkomen en kan elk moment aankomen. Wat hij gaat doen als hij er eindelijk is weet niemand. Misschien buigt hij wel? Of misschien houdt hij een monoloog waardoor het publiek in tranen uitbarst? De acteur weet niet zo goed wat te doen en probeert het publiek te troosten, te vergeefs want de toeschouwers blijven maar huilen. Er vallen zoveel tranen dat er een klein riviertje ontstaat. Het decor spoelt langzaam weg, de acteur en de Guinness World Records-man proberen nog houvast te zoeken. Helaas, ze verdwijnen langzaam in de rivier van tranen en spoelen terug naar waar ze opkwamen.

"In 'De voorstelling met misschien wel de langste opkomst ooit' van Elias De Bruyne die hij onder de vleugels van Artemis, Over het IJ, Oerol en Plan B wordt de titel helemaal ingelost. Op Oerol vond deze locatievoorstelling plaats in een duinlandschap. In plaats van een monumentale opkomst wordt al snel duidelijk dat we naar iets heel anders zitten te kijken: Het landschap van de Terschellingse duinen. Door de theaterconventies naar zijn hand te zetten stuurde De Bruyne onze blik verwachtingsvol dat landschap in, dat in al zijn eenzaamheid een hele nieuwe poëtische betekenis krijgt. En dat met slechts de belofte om op te komen." - Juryrapport VSCD Mime/Performance Prijs 2022

"Op vrolijk-ontregelende wijze bevraagt De Bruyne in deze openluchtvoorstelling theaterconventies en toont hij de schoonheid van het alledaagse. De voorstelling past daarmee naadloos in het bescheiden absurdistische metatheater-oeuvre van deze zeer interessante jonge maker, die zich de laatste jaren als maker en speler onder meer bij Theater Artemis presenteert." - Theaterkrant

Voor het tweede jaar op rij trad Theater Artemis op als mentorpartij voor theatermaker Elias De Bruyne binnen zijn traject bij PLAN Brabant. Hij speelde dezelfde voorstelling op vier verschillende festivallocaties. Steeds opnieuw met een uniek eindresultaat, dat recht deed aan en gebruik maakte van de kracht van de locatie. Hij heeft zichzelf als maker terug op de kaart gezet met als kers op de taart de nominatie voor de VSCD Mime prijs.

DIT IS HET SHOWORKEST VAN THEATER ARTEMIS (AL)

Nieuwe eigen productie

17 voorstellingen met 625 bezoekers | Theaterfestival Boulevard

Heb jij dat nou ook wel eens? Liedjes in je hoofd? Je verzint er dan misschien een heel orkest bij, maar wat doe je als de orkestleden allemaal tegelijk naar de camping zijn? Met hun brommer de hort op gaan? Of met de benenwagen plotseling verdwenen? Dan moet je dus alles zelf doen...

Keimpe de Jong, dat is een muzikant van Theater Artemis. Hij heeft last van liedjes in zijn hoofd. Zijn orkestleden zitten allemaal op café. Dus hij verzong met zijn Artemisvrienden de Eenpersoons-Bigband. Dat is eigenlijk onmogelijk, maar het proberen waard: Dit is het showorkest van Theater Artemis! En als het publiek af en toe even kan helpen komt hij met z'n zevenen-in-één een heel eind.

"Keimpe de Jong (1957) heeft zijn sporen verdiend als componist en saxofonist en laat deze avond zien ook een uitstekend spreekstalmeester te zijn, die het publiek makkelijk aan het meezingen en meedeinen krijgt." - TK

Ook deze productie kende een bijzondere ontstaansgeschiedenis. Eigenlijk zou dit showorkest bestaande uit Keimpe de Jong, Keimpe de Jong, Keimpe de Jong, Keimpe de Jong, Keimpe de Jong en Keimpe de Jong een onderdeel zijn van *De grote ik heb hier geen zin in show*. Toen deze voorstelling in het najaar van 2021 werd teruggetrokken, besloten we samen met Keimpe dit onderdeel verder uit te bouwen tot een zelfstandig en multi-inzetbaar programma. Het in je eentje bemannen van een zes koppig showorkest is geen sinecure. De multi-instrumentalist had hier zijn handen vol aan. Misschien soms zelfs iets te vol. Door de technische complexiteit was er weinig tijd om te werken aan de theatraliteit van het programma. De voorstelling was daardoor op Theaterfestival Boulevard nog wat wisselend van kwaliteit. Soms had Keimpe zijn publiek en zijn zes orkestleden in zijn macht, maar soms raakte hij hierin ook nog wat verdwaald. Wij geven het orkest gelukkig meer tijd om verder in te spelen. Ze gaan mee op tour met onze nieuwe 4+ voorstelling in het najaar van 2023 en het orkest zal als zelfstandig programma langs Brabantse basisscholen touren in het voorjaar van 2024.

NIETES 4+

Nieuwe coproductie met BRONKS theater voor jong publiek (BE)

18 voorstellingen met 1.869 bezoekers | première in Brussel met aansluitend tournee NL&BE

Een voorstelling die een eind maakt aan alles. In Nietes zeggen theatermakers Kim Karssen en Hendrik Kegels volmondig “NEE!” tegen alles wat zich aanbiedt. Ze keren de wetten van het theater om, duwen alle mogelijkheden van zich af en steken ze voorgoed achter slot en grendel. Nietes is een parade van alles wat niet mee mag doen, en alles wat niet meer mee kán doen; dinosauriërs worden terug hun eieren ingeduwd, de Romeinen hebben niet eens een rijk, en ook Elvis Presley wordt al van de beeldbuis gehaald voordat hij zijn heupjes heeft kunnen laten swingen. Nietes is een apocalyptische beeldenstorm over controle, woede, loslaten en niet kunnen omgaan met verandering. Een voorstelling waarvoor niemand is uitgenodigd, die waarschijnlijk niet gaat beginnen en nooit zal eindigen.

“Nietes toont in haar standvastigheid de voordelen van loslaten, terwijl ze in haar enthousiasme kinderen vanaf 4 jaar mee op sleptouw neemt.” – e-tcetera

“Nietes is geschikt voor alle leeftijdsgroepen met een open geest. Baanbrekend. Het lachen van de kinderen in de zaal en de volwassenen houdt elkaar in evenwicht.” – Theaterkrant

Deze coproductie met Bronks uit Brussel had een bijzondere aanloop. De constructie is ontstaan vanuit de wens van Hendrik Kegels en Kim Karssen om te werken met Jetse Batelaan als eindregisseur. Ook wilden zij graag met deze in België geproduceerde voorstelling in Nederlandse theaters spelen. Zo zijn wij als Theater Artemis betrokken geraakt. Toch liep het allemaal een beetje anders. Voor regisseur Jetse Batelaan was dit een nog veel voller jaar dan voorzien. Hij had opnieuw te maken met uitgestelde producties vanuit de coronajaren. Deze eindregie bleek daardoor niet meer mogelijk. Gelukkig werd er in de persoon van Jef Van gestel een kundige vervanger gevonden. De productie kwam daardoor op veel grotere afstand te staan van ons gezelschap. Kim en Hendrik hebben zich daardoor gelukkig niet af laten remmen. Ze hebben een energieke en beeldrijke voorstelling gemaakt, die gretig werd ontvangen door pers en publiek. Ook zijn er met behulp van Theater Artemis meerdere speelbeurten gerealiseerd in Nederland. De beeldtaal sloot goed aan bij ons werk.

2.2. NIEUWE VOORSTELLING VOOR DE GROTE ZAAL

EEN LEUK AVONDJE UIT 8+

Nieuwe coproductie met Het Zuidelijk Toneel en hetpaleis (BE)

34 voorstellingen met 9.888 bezoekers | première in Antwerpen en Tilburg met aansluitend tournee NL&BE

Een gefluisterde musical over alles wat ingewikkeld is in het leven. In deze voorstelling lopen de emoties hoog op. Verdriet, angst, liefde, schaamte, blijdschap en eenzaamheid krijgen allemaal hun eigen spetterende shownummer. En ook achter de schermen wordt er van alles gevoeld. Terwijl de musicalsterren zingen en dansen alsof hun leven ervan afhangt, proberen ze backstage de grootste gevoelens buiten de deur te houden. Maar dat is niet eenvoudig. Zeker niet als je mens bent. Zal het ze toch lukken om zichzelf een beetje in toom te houden? Of stelen de emoties hier de show? Houd de dief!

“Het spannendste dat het Nederlandse jeugdtheater te bieden heeft. Een leuk avondje uit bewijst opnieuw dat die reputatie terecht is.”- De Morgen ★★★★★

“Een heerlijke antimusical, met de allures van Frozen en de gravitas van Inside out.”- De Standaard ★★★★★☆

“Een leuk avondje uit is een hartverwarmende voorstelling voor de hele familie en alle emoties die van die families deel uitmaken: hoe prettig, ongemakkelijk, aanstekelijk of onverteerbaar die ook zijn.” – Theaterkrant (keuze van de criticus)

“Een intens geestig contrast tussen de gedempte drukdoenerij van de musical en de dagdagelijkse gesprekjes van de crewleden”- NRC ★★★★★☆

Batelaan draait in deze antimusical weer allerlei theaterconventies om.” – De Volkskrant ★★★★★☆

Dit is inmiddels alweer de vierde grote zaal productie die Jetse Batelaan maakte bij Theater Artemis. Dit keer weer met Het Zuidelijk Toneel en hetpaleis als coproducenten. Een samenwerking die inmiddels staat als een huis en zeker voortgezet gaat worden. Dit keer maakten we een uitstap naar het genre musical. We werkten met een grote cast bestaande uit mensen met hele diverse achtergronden. Getrainde musicalartiesten speelden, dansten en zongen hier samen met acteurs en mimespelers. Een heel inspirerende groep om mee te werken. Verschillende tradities vloeiden op een fijne manier in elkaar over. De voorstelling werd enthousiast ontvangen door pers en publiek. Het stug volhouden van het presenteren van autonome creaties in de grote zaal lijkt zijn vruchten af te werpen. Dit keer zaten onze zalen voller dan ooit. Met name in België was het animo groot. We zijn zelf ook blij met deze gulle en ontroerende voorstelling. De musicalvorm wordt gebruikt voor iets waar het genre zo sterk in is: het oproepen van emoties.

2.3. REPRISES

HET EINDE VAN HET BEGIN VAN HET EINDE 8+

Reprise coproductie met Het Zuidelijk Toneel en hetpaleis (BE), grote zaal

3 voorstellingen met 564 bezoekers | staartje van de tournee (gestart in najaar 2021)

Een voorstelling in z'n achteruit.

Onder een dik pak sneeuw zou een voorstelling te zien moeten zijn. Althans, dat zeiden ze bij de kassa toen we de kaartjes kochten. Plotseling dwarrelen er sneeuwvlokjes omhoog en komt er iets tevoorschijn dat lijkt op een lege toneelvloer. Is dit het begin? Is dit het einde? Hallo...?

Deze familievoorstelling voor iedereen vanaf acht jaar start waar normaal alle anderen eindigen: acteurs naar huis en alle spullen in de vrachtwagen. Klaar om door te rijden naar het volgende theater. Maar wat als er ondertussen helemaal geen theaters meer zijn? *Het eind van het begin van het einde* probeert als voorstelling wanhopig nog iets voor te stellen. Misschien is het allerlaatste verhaal nog te redden of is er zelfs een weg terug. Wie helpt er mee?

“Het eind van het begin van het einde (...) is één groot spektakel vol intelligente, geestige vondsten en nonsens.” - Brabants Dagblad

“Een dystopische parel” - De Standaard ★★★★★

“Dit alles gebundeld in een waanzinnige theaterervaring; Batelaan overtreft zichzelf in ambitie en radicaliteit. En in verbeelding, natuurlijk.” - De Morgen ★★★★★

Het eind van het begin van het einde is de derde grote zaalvoorstelling van Jetse Batelaan bij Theater Artemis. Hij sluit in vorm en thematiek heel mooi aan bij zijn voorganger *Het verhaal van het verhaal*. Wat we van tevoren niet konden weten, is dat het concept zo dicht zou aansluiten op de realiteit van de coronacrisis. Een voorstelling over het einde van de verbeelding was plots geen absurde denkoefening, maar bijna een spiegeling van de realiteit. De voorstelling heeft daardoor enorm aan lading gewonnen.

De tournee sloot af met nog 3 speelbeurten in België aan het begin van 2022. In Nederland mocht op dat moment niet gespeeld worden. Desondanks kijken we terug op een zeer geslaagde speelreeks met een heel enthousiast publiek. De bezoekerjfers waren zelfs beter dan de grote zaalvoorstellingen die we eerder maakten.

HET DIER, HET DIER EN HET BEESTJE 8+

Reprise eigen productie, vlakke vloer

4 voorstellingen met 488 bezoekers | internationale speelbeurten in Düsseldorf (DE) en Basel (CH)

Een hond loopt iedere ochtend met twee dino's naar haar basisschool. In de klas van meester octopus heeft ze veel lol, maar ook wat moeite met opletten. Een haai komt haar eens observeren in de klas. Hoe kunnen ze haar beter helpen? Moet ze niet eens gaan kijken op een andere school? Met knikkende poten stapt ze in het taxibusje van het nijlpaard. Hebben ze daar ook zo'n lieve meester? En hoe moet het in de lente met haar kinderfeestje?

In een kijkdoos vol dieren, gevoelige snaren en goede bedoelingen maakt Theater Artemis van hele gewone dingen een dromerige 'musical'. Een fabelachtige voorstelling met live zang en muziek over interne begeleiders, badmintonnen en net even anders zijn. Een gezongen fabel over een doodgewoon meisje van acht.

"Eindelijk eens een voorstelling met dieren in plaats van mensen" - reactie leerling na een schoolvoorstelling

"De originaliteit in Het dier, het dier en het beestje is ongeëvenaard. – De Volkskrant ★★★★★☆

"Het is razendknop hoe Batelaan met zijn bizarre musical een ontregelende balans weet te treffen tussen humor en drama: de vorm is intens geestig, maar ook de hartverscheurende eenzaamheid van Sterre blijft voelbaar." – NRC ★★★★★☆

Al tijdens de première in 2020 gingen we uit van mogelijke internationale belangstelling voor deze voorstelling. Ons bewust van de grote tijdsinvestering die het met zich mee zou brengen om deze -voor het werk van Jetse Batelaan ongewoon- tekstuele voorstelling (met een groot aantal liedjes) in een andere taal te spelen, besloten we ons te richten op voorstellingen in alleen Duitstalige gebieden.

FFT Düsseldorf besloot om *Das Tier, das Tier und das Tierchen* te boeken voor een vijfdaags festival.

Theaterfestival Basel vroeg Theater Artemis terug na *Oorlog* in 2018. Acteurs Sieger Baljon en Tjebbe Roelof gaven aansluitend aan de schoolvoorstelling een workshop voor een klas schoolkinderen. Dit vormde voor ons een mooie aanloop naar de coproductie met Theater Basel met de productie *Ruzie* in 2023.

ECHE VROUWEN JOGGEN IN REGENPAK (AL)

Reprise coproductie met Het Houten Huis, locatievoorstelling internationaal

5 voorstellingen met 221 bezoekers | Krokus Festival, Hasselt (BE)

Achter de beslagen ruiten van een tuinkas zingen vier mannen in maatpak a capella een Schubertlied: "Wie schön bist du". Een vrouw – een échte hooggehakte, in rood mantelpak en parelsnoer – tracht zich met de moed der wanhoop van haar 'gewassen' te ontdoen.

Echte vrouwen joggen in regenpak is een onderzoek naar verschuivende vierstemmigheid en de hoeveelheid mannen die in een groencontainer past. Maar eerst en vooral is het een statement over wat échte vrouwen zo nu en dan willen: een momentje voor zichzelf.

"Het krankzinnige basisidee wordt consequent uitgewerkt en levert een oergeestige korte voorstelling op." – Het Parool

"Debuut Batelaan en Van den Hoek staat nog altijd als een huis." – Theaterkrant ★★★★★☆

Krokusfestival beleefde in 2022 haar 25-jarige jubileum. Speciaal voor deze editie werden de meest succesvolle voorstellingen die op dit festival te zien waren geweest, teruggehaald. *Echte vrouwen joggen in regenpak* mocht niet ontbreken op deze 25ste editie. Het Volkstehuis aan de Kempische kaai werd opnieuw in gereedheid gebracht. Met hetzelfde team werden nog vijf voorstellingen gespeeld. Los van het feit dat de internationale kracht van het festival door corona nog niet op peil was (er werd nog niet optimaal gereisd), bleek de voorstelling weer even geliefd. Dat bewijzen ook de nieuwe aanvragen van buitenlandse festivals.

HET GEHEVEN VINGERTJE 10+

Reprise (internationale coproductie) met Theater an der Parkaue (DE), restagement voor de vlakke vloer
1 try-out met 43 schoolkinderen | Theater an der Parkaue, Berlijn

Verstandig theater voor het betere kind. Het geheven vingertje heft zijn vinger, zonder dat het weet waarnaar. Want wat is goed en wat niet en wie bepaalt dat? Regisseur Jetse Batelaan zoekt de grenzen op van het toelaatbare.

"In Het geheven vingertje wordt de toeschouwer heen en weer geslingerd tussen wat wel en niet mag, in het theater én in het echte leven. Regisseur Batelaan en zijn acteurs slagen erin het uitgekauwde normen- en waardendebat op geheel eigenzinnige wijze vorm te geven: verfrissend absurd, ontregelend, uitdagend en zeer intelligent". Jury Gouden Krekel

"Zeldzaam goed, want een stuk als Het geheven vingertje zie je niet vaak.... Een hilarische kijk op gezag en verbod." - NRC

Theater Artemis heeft in 2022 opnieuw een remakeversie geproduceerd samen met een internationale partner. Het betreft een breed opgezette samenwerking met Theater an der Parkaue in Berlijn met twee hoofdcomponenten: het ontwikkelen van eigen versies van *De driedaagse* en opvoeringen van *Het geheven vingertje* op hun podium met eigen ensemble. De versies van *De driedaagse* zijn er gekomen, maar spijtig genoeg zijn de geplande speelbeurten van *Der erhobene Zeigefinger* voortijdig teruggetrokken (op een geslaagde try-out voor schoolkinderen na). De nieuwe leiding van Theater an der Parkaue profileert zich als een inclusief gezelschap en in dat beeld is geen plek voor een voorstelling met een actrice zonder lichamelijke beperking in een rolstoel. Wij hebben er alles aan gedaan om onze voorstelling en onze goede bedoelingen te verdedigen, maar de angst voor imagoschade was te groot.

WAT ALS DIT ALLES IS?

Reprise coproductie – geproduceerd door Theater Artemis met steun van PLAN Brabant
8 voorstellingen met 348 bezoekers | korte reprisetournee langs zalen in Nederland

Tussen een pak vissticks en een halve pot mayonaise liggen drie verdwaalde vogels, een alpenhoorn, decors voor acht verschillende voorstellingen, enkele zo zuiver mogelijk gezongen aria's en een handjevol teksten. Ze liggen op elkaar gestapeld, gekoeld op een temperatuur van 7°C. Niets is wat het lijkt of lijkt niet wat het was.

Een absurde voorstelling over een eindeloze fantasie opgeslagen in een ijskast.

"Zoals de beste clowns weet De Bruyne humor te verbinden met existentiële angst" - Cultureel persbureau

"Een sterk concept dat uitnodigt tot absurdisme en onbelemmerd associëren" - Theaterkrant

Wat als dit alles is? van theatermaker Elias De Bruyne was de eerste voorstelling binnen zijn traject van PLAN Brabant voor een periode van twee jaar. Het terughalen van deze voorstelling in het tweede jaar als korte reprisetournee is voor Elias van groot belang geweest om zich zelfstandig te kunnen positioneren ten opzichte van de theaters. Nu hij daar succesvol gespeeld heeft, zien wij dat diezelfde theaters zijn nieuw te maken werk in 2023 meteen weer hebben geboekt. Een mooie stap in de zichtbaarheid van Elias als theatermaker.

OORLOG 6+

Reprise eigen productie, vlakke vloer
4 voorstellingen met 670 bezoekers | Théâtre de Strasbourg (FR)

Sorry, we zouden zo graag iets zinnigs zeggen. Maar een oorlog is ook voor ons te groot. Wij maken slechts een voorstelling.

Iets met een ballon die leegloopt, een neus die bloedt, helikoptertjes die uit een boom vallen, een gietertje dat huilt, een publiek dat schiet en drie soldaten op rolschaatsen die achterstevoren praten.

"Ernst én hilariteit alom in een geslaagde, verrassende jeugdtheatervoorstelling over oorlog" – De Volkskrant

“Oorlog is een ijzersterke komedie. Toneelspel, kinderspel en de actualiteit lopen dwars door elkaar heen in een ogenschijnlijke chaos die aan slapstick raakt.” – Trouw

Théâtre de Strasbourg is een internationaal programmerend theaterhuis. Directeur Barbara Engelhardt volgt Theater Artemis sinds we *Oorlog* speelden op festival Panoptikum in 2018. *Oorlog* behoort tot een van haar favoriete voorstellingen. De cast en crew leden waren beschikbaar en wilden *Oorlog* graag weer spelen. In Strasbourg is *Guerre* viermaal gespeeld. Internationaal spelen we bijna altijd in de taal van het land waar wij presenteren. Voor de cast was spelen in het Frans echter niet evident, al helemaal niet achterstevoren.

DE ONZICHTBARE MAN 4+

Reprise eigen productie, vlakke vloer

3 voorstelling met 570 bezoekers | start van de tournee NL&BE (grotendeels in 2023)

Twee artiesten, een theatertechnicus en een muzikant wachten op het begin van hun voorstelling. Alles is er, maar waar blijft toch het publiek? Al snel blijkt dat er meer dingen onzeker zijn. Want, wie speelt er op die piano? Van wie is dat koffiebekertje dat door de lucht zweeft? En welk spook gaat er daar met het verlengsnoer vandoor? Zijn ze er zelf eigenlijk wel? En kun je dat echt zien, of moet je dat maar geloven?

“De filosofische grens tussen zichtbaarheid en onzichtbaarheid raakt prachtig aan de emotionele grens tussen lachen en huilen.” – Theaterkrant

De onzichtbare man (première 2018) is de tweede voorstelling die Jetse Batelaan maakte met René van 't Hof voor kleuters. Samen met acteurs Nimuë Walraven en Marijn Brussaard schiepen zij een magische wereld. In simpele scènes zetten zij vraagtekens bij de absoluteheid van onze waarneming. Kan er toch iets zijn als je niets ziet? En is alles wat we zien wel echt daar?

De gehele reisetournee van *De onzichtbare man* in 2021 is verloren gegaan door corona. Een grote teleurstelling voor zowel ons als het publiek. Gezien de grote belangstelling en onze liefde voor deze voorstelling, hebben we besloten de reprise voor voorjaar 2023 opnieuw aan te bieden. De voorstelling is weer opgepakt in de kerstvakantie van 2022 en speelde dit kalenderjaar een drietal speelbeurten in Nederland en België.

2.4. VOORSTELLINGEN OP EN ROND SCHOOL

HAPPYCLAPPY 12+

Reprise eigen productie, voorstelling op en rond een school

29 voorstellingen met 66 leerlingen/bezoekers | schoolvoorstellingen VO in Nederland en Frankfurt en bespelingen tijdens het Krokusfestival in Hasselt

Happyclappy is een rondreizend schooltje gerund door clowns. Zij geven les in het allermoeilijkste: het leven zelf. De clowns ontfermen zich over hun leerlingen die ze warm welkom heten. In de les nemen zij hun leerlingen mee naar de zompige binnenkant van hun ziel. De clowns hebben een missie: deze jonge zielen gelukkig maken door ze hun eigen ongeluk te laten omarmen. Normaal gesproken is deze les ingeroosterd tussen Frans en Wiskunde maar in de zomer – wanneer de scholen dicht zijn – kun je Happyclappy-bijlessen volgen.

A school of life. Een barmhartige voorstelling voor iedereen vanaf 12 jaar.

“Ik vind Happyclappy een te gekke doldwaze voorstelling zoals je theater niet eerder hebt meegemaakt”.
- docent Lek en Linge

“Het is schitterend om te zien hoe dit theater de dynamieken binnen de klas blootlegt: in de verschillende manieren waarop de leerlingen uiting geven aan hun verwarring en weerstand ontstaat net zo veel drama als op de speelvloer.” - Theaterkrant

“Ik heb storing in mijn hoofd.” – leerling

Happyclappy is de eerste productie van Willemijn Zevenhuijzen voor Theater Artemis. Na try-outs op Theaterfestival Boulevard in 2020 en een kleine speelreeks op Academie Tien tijdens Tweekt 2021 kreeg deze voorstelling in de vorm van een les dit jaar eindelijk de kans om een serie te spelen op verschillende scholen in Nederland en in Frankfurt (i.s.m. Künstlerhaus Mousonturm) en ook tijdens het Krokusfestival in Hasselt. Scholen waren blij met deze vreemde les in het rooster, de vervreemding en het absurde sprak de kunstdocenten zeker aan. Voor andere docenten was het soms even zoeken hoe om te gaan met vreemde clowns.

DE DRIEDAAGSE 4+

Reprise eigen productie, schoolgebonden voorstelling po
23 uitvoeringen (in 69 dagen) voor 7.840 leerlingen/bezoekers | gespeeld op basisscholen in de Provincie Noord-Brabant, Theater an der Parkaue in Berlijn (DE) en Krokusfestival in Hasselt (BE)

Onder de noemer *De driedaagse* presenteert Theater Artemis sinds 2019 theatrale soloperformances die zich gedurende drie dagen afspelen op een basisschool. Er zijn vier versies: *Het Nog Niet Ontdekte Dier*, *De Takkentoktikker*, *Klusbedrijf Smorenberg* en *Stoffologie*. De voorstellingen worden niet bij de leerlingen aangekondigd en lijken in tijd en ruimte eindeloos.

“Spannend. Hij is weer blij!! Ik vind het eng. Mag ik weer gaan kijken? Ik heb dit voor de Takkentoktikker gemaakt. Ik vind hem lief. Ik durf wel.” – leerling over Takkentoktikker

“Van huilen door de spanning tot huilen omdat hij het N.N.O.D. zou gaan missen.” - docent over N.N.O.D.

“Heel de school was in de ban van Rob, van de voorschool tot en met groep 8, geweldig voor kinderen!” - docent over Klusbedrijf Smorenberg

Juf, ik moet er nog steeds aan denken maar dat mag eigenlijk niet! – leerling over Stoffologie

In het najaar van 2022 werden voor het eerst twee van de voorstellingen gespeeld door nieuwe spelers. De oorspronkelijke makers vonden in hun drukke schema geen ruimte om deze intensieve voorstelling op scholen te spelen. *Het Nog Niet Ontdekte Dier*, gemaakt door Willemijn Zevenhuijzen en Calle de Hoog, werd dit jaar gespeeld door Katelijne Beukema. *De Takkentoktikker*, ontwikkeld door Elias De Bruyne en Ruben Wijnstok, werd gespeeld door Koen van der Heijden. De makers zorgden voor een zorgvuldige overdracht en er was extra begeleiding vanuit het educatieteam van Theater Artemis. Door deze spelerswissels, die in de conceptontwikkeling al als mogelijkheid werden overwogen, kon *De driedaagse* volop op het programma blijven en via Brabantmenu maar liefst 33 keer (waarvan 10 in 2022) gespeeld worden voor de scholen in Meijerijstad.

Daarnaast speelde *Klusbedrijf Smorenberg* tijdens het Krokusfestival op een basisschool in Hasselt. De afsluiting werd bijgewoond door een aantal programmeurs. Het was een fijne manier om dit project te delen met professionals. Dat delen over *De driedaagse* gebeurde dit jaar op meerdere manieren, o.a. door presentaties te geven aan theaterstudenten tijdens de jeugdtheaterdag op Het Theaterfestival, aan studenten van de Toneelacademie Maastricht bij een bezoek aan Theater Artemis en aan ArtEZ studenten en theatermakers tijdens het festival Young at Art in Belfast. Met de opleiding tot theaterdocent van ArtEZ Zwolle gingen we een bijzonder snelkookpanproject aan waarin studenten onder leiding van Dennis Tiecken en Lotte Boonstra een eigen eendaagse maakten voor het basisonderwijs.

Zo was er ook een bijzondere samenwerking met Theater an der Parkaue in Berlijn. Zij maakten zelf, met begeleiding vanuit Theater Artemis, drie nieuwe versies van *De driedaagse*. Drie van de vaste spelers van dit theater gingen de uitdaging aan om zo dicht mogelijk op de huid van de kinderen een voorstelling te gaan spelen. Ze werkten samen met studenten van een theatervormgeversopleiding in Berlijn. Liesbet Swings en Erica van de Kerkhof reisden af naar Berlijn om hen op verschillende momenten te begeleiden. Jetse Batelaan en Willemijn Zevenhuijzen zorgden online voor input. Een onderdeel van het project was ook het spelen van *Stoffologie* op een school in Berlijn. Op deze manier konden de spelers aan den lijve ondervinden hoe zo'n project werkt.

2.5. KUNSTPROJECTEN | ARTEMIS COMMUNITY

ZELFLOKET 10+

Festivalhappening i.s.m. Theaterfestival Boulevard (editie 2021)

6 festivaldagen met 62 bezoekers/transformaties | festivalterrein Fort Ruigenhoek, Tweekant

Bij het Zelfloket kan je terecht voor een grondige voorstudie van je nieuwe zelf. Via een intakegesprek met een deskundige kom je erachter wie je bent in het diepst van je gedachten. Vervolgens probeer je daar, samen met een ontwerper en met behulp van gemengde technieken, zo overtuigend mogelijk vorm aan te geven. Ten slotte krijg je de kans om het plein op te gaan en de eerste stapjes te zetten als je nieuwe zelf. Want wie weet ben jij met die snor opeens in hele andere dingen goed. Of heb je binnen de kortste keren verkering, een nieuwe baan of veel vrienden.

“De eenvoudige insteek werkt vanwege de bonte uitwerking uitstekend: Zelfloket steekt op absurdistische wijze de draak met make-over-programma’s, maar behoudt tegelijkertijd de bevrijdende kracht ervan: door jezelf op basis van je eigen voorkeuren eens volledig getransformeerd te zien sta je stil bij hoe ongelofelijk saai en conformistisch je er normaal uitziet.” - Theaterkrant

“De stylisten van Theater Artemis sporen hun slachtoffers aan om met ‘je nieuwe zelf’ het festivalterrein op te gaan. Het is een geestige parodie op tv-programma’s zoals Extreme Makeover, die de acteurs bloedserius en met uitgestreken gezicht spelen.” - Trouw

Na de uitvoering in één van de Black Boxen van Theaterfestival Boulevard in 2021 verhuisde het Zelfloket naar de historische locatie Fort Ruigenhoek. Een van de bunkers werd omgebouwd tot mysterieuze transformatieruimte. Gedurende de weekenden konden volwassenen en kinderen vanaf 10 jaar daar de individuele behandeling van het Zelfloket-team van Liesbet Swings ondergaan. Zo kregen zij inzicht in hun binnenste zelf. Ze toonden hun nieuw ontdekte persoonlijkheid meteen aan het festivalpubliek.

LIEFDESPROJECT

Reprise groot schoolbreed kunstproject i.s.m. Theater De Krakeling

6.873 leerlingen in 315 workshops op basisscholen De Bron en Zeeheld

In het voorjaar van 2022 werkten we samen met Theater De Krakeling aan een remake van het *Liefdesproject*, het kunstproject waarin twee scholen in samenwerking met kunstenaars op zoek gaan naar de liefde. Na een geslaagde editie in 's-Hertogenbosch, eindigend met een date op de Parade, durfden we dit avontuur opnieuw aan. Dit keer met zicht op een date in het Westerpark. Het bleek echter niet eenvoudig om het project over te dragen aan een niet-producerende instelling als De Krakeling. Het enthousiasme en de zorgvuldigheid waarmee het hele Artemisteam (inclusief techniek en productie) meewerkt aan een dergelijk project is een niet te onderschatten factor. Het al doende samen met de makers (en scholen) uitvinden van het project vraagt een andere betrokkenheid en verbinding. Het was zoeken naar balans tussen ruimte geven aan de nieuwe makers en sturing vanuit het artistieke team van Theater Artemis.

Al met al stond er opnieuw een mooi schoolbreed kunstproject. De kinderen hebben een bijzonder traject van zes weken meegemaakt en beleefden een romantische date in het park met een heus bloemencorso vanaf de ene school en een tocht met maskers en vaandels vanaf de andere. Het project heeft ons echter ook geleerd dat de betrokkenheid van het Artemisteam bij een remake groter moet zijn om de echte Artemiskwaliteit te behouden.

K.A.D.T. - KUNSTZINNIGE ANARCHISTISCHE DWARSE TROUPE

Nieuw groot schoolbreed kunstproject i.s.m. De Kameleon

2.511 leerlingen in 99 workshops

We kraken als kunstenaars in 6 dagen alle verdiepingen van de school...een voor een. We geven de school aan de kinderen: wat willen ze ermee? Wat is dit gebouw? Welke regels moeten er gelden? Wat moet er gebeuren? Wordt het een honk? Een clubhuis? Hoe moet dat dan? Hoe maken de kinderen het gebouw van hen? Laat je horen! Laat zien dat je er bent! Kom op voor jezelf.

Eén van de Bossche scholen van het *Liefdesproject* kwam met een vraag aan Theater Artemis. Een deel van de NPO gelden wilden ze graag besteden aan kunstprojecten in de school en ze zochten de samenwerking met ons, op basis van de goede ervaringen met het *Liefdesproject*. Een prachtige vraag: één waar we op hoopten. Het bleek echter nog niet zo eenvoudig. De planning verschoof verschillende keren door terugkerende coronagolven en het artistieke team van Theater Artemis had niet echt ruimte om hier veel aandacht aan te besteden. We dachten dat gat op te vangen door een team samen te stellen vanuit mensen met wie we eerder werkten, maar dat bleek niet eenvoudig. Door het voortdurende uitstel bleek de tijd te krap, zowel in de voorbereiding voor de makers als in de communicatie met de school.

Het project werd gevoed door eerdere Artemisprojecten als de *Actiegroep*, het *Clubhuis* en het *Druilorgel*, maar miste een stevige artistieke drijfveer. De kinderen konden echter zeker proeven aan de ruimte die de samenwerking met kunstenaars kan brengen en maakten samen een (deels gezongen) manifest waarin ze onder andere vroegen om meer groen in de klas, om telefoontijd en om onmogelijke dingen te mogen denken en doen.

MUSICAL DE MUSICAL

Musicalpakket voor scholen in het primair onderwijs

Opgevoerd door 135 leerlingen van 5 Bossche basisscholen in de Verkadefabriek en Perron 3

Er is geen ontsnappen aan. Geen enkele groep 8'er ontsnapt aan de welbekende eindmusical. Het musicalvirus blijkt zelfs zo hardnekkig dat het naar Theater Artemis is overgesprongen. Deze musical neemt absurde vormen aan en verspreidt zich snel en ongezien.

(Uit het script)

'Beste toeschouwers, we hebben niet zo goed nieuws. Het lijkt er sterk op dat we in een musical zitten. Ik zie u allemaal flink schrikken en dat begrijp ik heel goed. Een musical, daar zit natuurlijk niemand op te wachten. Maar ik vrees dat ik er niks anders van kan maken. Er is door meerdere deskundigen bevestigd dat er sprake was van ritmisch bewegen op muziek, gecombineerd met het melodieuze voortbrengen van klank en tekst. En dit lijkt heel snel om zich heen te grijpen.'

Met een aantal Bossche organisaties zetten we een project op: De Bossche groep 8 musical. Huis73 bood aan tien scholen aan om met hulp van een theaterdocent de groep 8 musical vorm te geven. De Artemis *Musical de Musical* was daarvoor het gegeven script. Vervolgens zouden ze de uitvoering dan mogen doen in de Verkadefabriek of in Perron 3. Een supermooi traject waarvoor er best wat belangstelling was bij scholen. Voor een aantal scholen was dit script toch te ingewikkeld. Ze vonden de situatie te ver van de leerlingen af staan, vonden de taal te moeilijk of wilden toch liever dat de kinderen zelf meer inbreng zouden hebben. Uiteindelijk bleven er 5 scholen (in totaal 135 leerlingen) over die hun eigen *Musical de Musical* hebben gemaakt.

Omdat we andere leerlingen ook een fijne absurdistische musical toewensen, boden we deze *Musical De Musical* aan als een heus musicalpakket. Het pakket werd via de ons welgezinde bemiddelaars en deels via advertenties aangeboden aan scholen in heel Nederland. Slechts één school nam het pakket af. Het thema was, met corona net bijna het land uit, misschien toch achterhaald.

RADIO SIMETRA

Podcast, adaptatie voor online platform, 5 afleveringen en 1 teaser met 3.940 unieke luisteraars in 2022
5 opnamedagen op basisschool Boschveld met 625 deelnemers

Radio simetrA is de radiofonische speeltuin, voor jong en oud, van de Artemis-community. Hier krijg je Theater Artemis eerder te horen dan te zien. Tijdens Tweekt in Utrecht was ook *Radio simetrA* goed vertegenwoordigd. Er werden speciale opvallende koptelefoons met "Ik luister naar Radio simetrA" ontwikkeld die bezoekers van het festival konden lenen om zo ter plekke naar de afleveringen van *Radio simetrA* te luisteren. Visueel een aantrekkelijk beeld en een mooie manier om de uitzendingen bij een nieuw publiek onder de aandacht te brengen.

Petra en Bianca van *Radio simetrA* waren in de laatste uitzending echter door de zakelijk leider het Artemis pand uitgezet. Tijd om een nieuwe plek te zoeken. Die vonden zij op de Bossche basisschool Boschveld, gevestigd in een wijkcentrum. Een school waarmee we sinds het *Liefdesproject* een warme relatie hebben.

Petra en Bianca vestigden zich een week in de EHBO-ruimte van de school en nodigden kinderen uit om mee te werken aan de uitzending. Dat kon door via een knalrode telefoon te bellen met het antwoordapparaat en iets in te spreken of zingen. Maar er werden ook kinderen gevraagd om in de studio iets in te spreken. De week werd afgesloten met een livemoment waarin ook artiest Dennis Tyfus een optreden verzorgde. Aflevering 7 van *Radio symetrA* was het resultaat. Een mix van inbreng van de kinderen, de directeur, de conciërges en natuurlijk de radiomakers zelf.

3. EDUCATIE

In 2022 klopten twee partijen met een grote vraag aan bij Theater Artemis. Kindcentrum de Kameleon in 's-Hertogenbosch gaf ons carte blanche en vroeg ons na hun eerdere ervaringen met een schoolbreed kunstproject om een aantal dagen met kunstenaars in de school te komen werken en Theater De Krakeling wilde een remake van het *Liefdesproject* naar Amsterdam brengen. Beide samenwerkingen (zie ook hoofdstuk 2) zijn met een goed gevolg gerealiseerd, maar wij kijken ook kritisch naar de processen. We waren minder tevreden dan wij op voorhand gehoopt hadden. Daar is een aantal redenen voor.

Bij het *Liefdesproject* met De Krakeling ontbrak er een goede brugfunctie tussen de organisatie, de scholen en de kunstenaars. We hadden ook te maken met kunstenaars die de manier van werken van Theater Artemis niet kenden en het feit dat De Krakeling zelf geen makende organisatie is. Bij de Kameleon zat de timing niet goed, nadat het hele project was doorgeschoven naar een andere periode. Dat maakte dat er te weinig rust en ruimte was. Ook de artistieke noodzaak werd gemist. Zo bleef het een reactief project in plaats van dat de drive van binnenuit komt. Hierdoor kwam ook dit project niet helemaal uit de verf.

De samenwerkingen hebben meerdere inzichten opgeleverd. We zijn een kunstbedrijf midden in een wereld vol kansen. Er is vraag naar onze kunstprojecten voor het onderwijs. Die vraag komt mede voort uit de warme relaties die in de loop der jaren zijn opgebouwd. Wij kunnen echter niet op alle vragen inspringen, want Theater Artemis is geen productiebedrijf dat aan de lopende band kunst produceert of projecten eenvoudigweg kan overdragen aan anderen partijen. Wij hebben ontdekt dat groots opgezette projecten alleen succesvol kunnen zijn wanneer zij breed gedragen worden binnen de organisatie en vooral voortkomen uit een artistieke noodzaak. Hoe aantrekkelijk of interessant een vraag ook is, er moet altijd voldoende rust, ruimte en een artistieke motor zijn om de essentie van het concept op te zetten. Anders bestaat er een risico dat het project onvoldoende artistieke kwaliteit heeft. Precisie, grip en maatwerk zijn essentiële waarden voor het werk van Theater Artemis.

Nauwkeurigheid en zorgvuldigheid zien we ook terug bij de educatie rondom de voorstellingen. We investeren in de kwaliteit van workshops door de theaterdocenten op de vloer samen het materiaal te laten ontwikkelen. Dit vergroot de betrokkenheid en zorgt ervoor dat het team vanuit onze signatuur de inhoud over kan brengen op de leerlingen. Ook ontdekten we dit jaar dat werken met geluidsfragmenten (elementen of herkenbare stemmen uit de voorstelling) een goed werkende manier is en een mooie nieuwe vorm op het palet van al bestaande werkvormen.

Verder hebben wij dit jaar succesvol doorgebouwd aan relaties met het voortgezet onderwijs. De speelbeurten van *HappyClappy* op middelbare scholen speelden daar een belangrijke rol in. Ze hebben ervoor gezorgd dat er duurzame relaties zijn ontstaan. Wij zien heel concreet dat vanuit die hoek nieuwe boekingen komen voor een volgend project van Willemijn Zevenhuijzen. Ook de relatie met de kunstvakopleidingen is geïntensiveerd. Door inzicht te geven in onze artistieke processen komen er nieuwe vakgenoten van de kunstvakopleidingen af die zijn geïnspireerd door de werking van Theater Artemis. Daarmee hopen we op termijn onze mentaliteit en atypische stijl te verbreden en daarin letterlijk school te maken.

Tot slot kunnen we zeggen dat de vele speelbeurten voor en op scholen in de provincie Noord-Brabant (ruim 20% van onze bezoekersaantallen in 2022) een onlosmakelijk effect zijn van de kwaliteit van de samenwerking binnen Brabant Menu. We zien Brabant Menu steeds verder professionaliseren richting zelfstandigheid. Gezamenlijk zetten wij ons in voor deskundigheidsbevordering van leerkrachten en schooldirecteuren, verbeteren van vervoersmogelijkheden om kinderen vanuit kleine steden en dorpen naar omliggende theaters

te brengen en is er de ambitie om Brabant Menu de komende jaren nog inclusiever te maken. Ontwikkelingen waar wij de komende jaren graag in blijven investeren.

4. INTERNATIONALISERING

In 2022 realiseerde Theater Artemis 29 internationale speelbeurten van 6 verschillende producties in Duitsland, Zwitserland en Frankrijk en bereikte daarmee 2.989 bezoekers. Er waren bespelingen van *Het dier, het dier en het beestje* in Düsseldorf en Basel en van *Oorlog* in Strasbourg. *Dans is lekker ritmisch bewegen op muziek* ging na een jaar uitstel in première in Frankfurt en was na een tournee in Nederland en België ook te zien in München. Deze productie is een tweede regie van Jetse Batelaan bij Künstlerhaus Mousonturm, hetzelfde huis dat Willemijn Zevenhuijzen uitnodigde om *HappyClappy* te spelen op een middelbare school in Frankfurt. Niet de enige internationale primeur wat voorstellingen op scholen betreft. Ook versies van *De driedaagse* waren te zien op een school in Hasselt (Internationaal Krokusfestival) en in Berlijn (i.s.m. Theater an der Parkaue – zie hoofdstuk 2). Een waardevolle toevoeging aan het palet.

Theater Artemis heeft inmiddels een breed inzetbaar internationaal repertoire van voorstellingen in de klas tot in de kleine of grote zaal, met meerdere of juist enkele spelers in combinatie van oud en nieuw werk. Het totale aanbod bestaat inmiddels uit meer dan 15 producties. Daardoor zijn we in principe flexibel. Toch vraagt het veel precisiewerk. Het realiseren van internationale speelbeurten is complex. Veel interessevragen uit het buitenland stranden op financiën, praktische zaken of op haalbaarheid. Dit betekent dat lang niet iedere aanvraag tot een daadwerkelijke uitvoering leidt. Deels ligt de oorzaak hiervan bij onszelf. Een seizoen is soms te vol gepland of de aard van de productie of het project blijkt te complex voor dat moment. Daarom geeft het extra voldoening wanneer het na al die inspanningen toch af en toe wel lukt.

We zijn blij dat het behaalde resultaat in 2022 alweer hoger is dan in 2021. Toch zijn we nog niet terug op het niveau van voor corona. We zien dat de impact van de beperkende maatregelen met name op de internationalisering een langere nasleep heeft. Het vooruitzicht is dat Theater Artemis in 2023 internationaal weer terugkomt op het vertrouwde niveau. Voorstellingen internationaal opvoeren kan vlog gaan, maar meestal zijn het processen van een lange adem die soms wel anderhalf jaar in beslag nemen. Een hele andere werking dan het instant effect dat wij op nationaal niveau hebben ervaren toen de rem er definitief af mocht (zie hoofdstuk publiciteit en publiekswerking). Het internationale veld is opgeschud en niet alles is zomaar weer terug op de rails gezet. De coronacrisis en onze drive om duurzaam te werken, brachten ons tot andere keuzes. Wijzelf en onze internationale partners zijn gaan onderzoeken of we nog wel op dezelfde manier kunnen en willen blijven werken. Hoe kan het beter? Die vraag geeft aanzet tot verdere innovatie van onze internationalisering.

Daar waar wij enkele jaren geleden nog een reagerende partij waren, hebben we een traject ingezet om in een meer regisserende rol te komen. Hieruit zijn drie verschillende sporen ontstaan: coproducties, restagements en gastbespelingen. Als vierde spoor zijn daar in 2022 de voorstellingen op scholen bijgekomen. Een duurzame vorm van internationalisering ontstaat wanneer de juiste verhouding tussen deze componenten wordt afgestemd met een aantal vaste partners uit ons internationale netwerk. In de toekomst verwachten wij een beweging te maken naar een selectie van internationale huizen waarmee wij exclusief willen samenwerken. Op deze manier kan het hele repertoire van Theater Artemis op een aantal plekken duurzaam getoond worden binnen een seizoen of in een periode van meerdere jaren.

5. TALENTONTWIKKELING

Op het gebied van talentontwikkeling hebben wij ook in 2022 niet stilgezeten. Voor het tweede jaar op rij trad Theater Artemis op als mentorpartij voor theatermaker Elias De Bruyne. De nieuwe generatie makers krijgt in Noord-Brabant kansen dankzij PLAN voor talentontwikkeling, waarin Theater Artemis al een aantal jaren met succes samenwerkt met andere producenten, podia en festivals in Brabant. Veelbelovende talenten krijgen ondersteuning bij de ontwikkeling van hun profiel, het cultureel ondernemerschap, de opbouw van publiek en de zichtbaarheid van hun werk. Theater Artemis is voor Elias mentor op meerdere vlakken, o.a. artistiek, zakelijk, acquisitie en publiciteit. Hij komt op deze manier met alle lagen van onze organisatie in contact.

De festivalvoorstelling *De voorstelling met misschien wel de langste opkomst ooit* maakte deel uit van de gestelde ambitie om twee voorstellingen te realiseren binnen zijn traject. Deze productie is samen met Atelier Oerol en Over 't IJ tot stand gekomen en was daar ook te zien. De speelperiode tijdens de zomermaanden sloot af met een speelreeks op Theaterfestival Boulevard. In het najaar kreeg Elias de kans om tijdens een reпрisetournee in verschillende speelsteden zijn eerste voorstelling in het PLAN traject *Wat als dit alles is?* te spelen (zie ook hoofdstuk 2).

Regelmatig zijn stagiaires van kunstvakopleidingen betrokken in producties en kunstprojecten. Wij stimuleren hun artistieke ontwikkeling, zodat zij in de professionele omgeving van Theater Artemis optimaal tot hun recht komen. Zo zijn bijvoorbeeld in het ensemble van elf spelers in *Een leuk avondje uit* zeven stagiaires opgenomen. De stagiaires zijn afkomstig van verschillende kunstvakopleidingen (Fontys, ArtEZ en Codarts). Op de Musicaltheateropleiding van Fontys in Tilburg heeft Jetse Batelaan eerst met de hele klas gewerkt, voordat een selectie van de studenten in de auditie terecht kwamen. Ook heeft Jetse verschillende presentaties bezocht van de studenten om hen en het musicalgenre beter te leren kennen.

In de coproductie met Theatergroep Bambie was Noah Jansen als regieassistent betrokken (regieopleiding Toneelacademie Maastricht) bij het proces van *Anders is een hele normale Zweedse voornaam*. Jiska Mensink en Jeroen van Arkel (acteursopleiding HKA Theater) liepen stage als acteur in *Born To Be Torn* (première uitgesteld naar 2023) onder begeleiding van regisseur Willemijn Zevenhuijzen.

Door de lengte van een tournee of door reprises komen stagiaires regelmatig in dienst voor bepaalde tijd na afstuderen. Zij starten hierdoor hun carrière bij ons gezelschap als professional. Zo is Martijn van Arkel (Writing for Performance HKU) in 2022 vanuit zijn stage als regieassistent gevraagd om terug te komen als stagehand tijdens de speelreeks van *Dit is het showorkest van Theater Artemis* op Theaterfestival Boulevard.

Een andere lijn in de talentontwikkeling bij Theater Artemis is de begeleiding door Jetse Batelaan en Willemijn Zevenhuijzen van studenten aan de Toneelacademie Maastricht bij hun afstudeervoorstelling. In 2022 was dit het geval bij Ika Schwander. Voor studenten is het een meerwaarde om in onze theaterzalen te mogen werken en het zorgt voor een prettige dynamiek in ons pand. Tot slot heeft theatermaker Cora Burggraaf vanuit de subsidie nieuwe makers van het Fonds Podiumkunsten Jetse gevraagd als begeleider voor een traject van twee jaar, waarvan de afronding in 2022 heeft plaatsgevonden.

6. PUBLICITEIT EN PUBLIEKSBEREIK

Aan het begin van het jaar hadden wij nog te maken met het staartje van de coronapandemie. Langzaam krabbelde de sector op uit periodes van lockdowns. Vanaf het moment dat de maatregelen helemaal werden losgelaten, was er in die betreffende week sprake van een soort rush bij het publiek: een plotseling verlangen naar de podiumkunsten. Exemplarisch hiervoor waren de speelbeurten van *Anders is een hele normale Zweedse voornaam* in het Grand Theatre in Groningen. Door de beperkte zaalcapaciteit hadden wij daar een zaal met 74 man publiek. Toen in hetzelfde weekend de maatregelen werden losgelaten, hadden wij de tweede speelbeurt in Groningen een ruime verdubbeling met 168 man publiek. Men had weer zin in een leuk avondje uit. Ook het familiepubliek zocht weer naar activiteiten buiten de deur. Dit alles heeft geresulteerd in een stijging van de kaartverkoop voor jeugdpodiumkunsten, zo blijkt uit een trendanalyse uitgevoerd door DIP.

Het was een aangename flow om vanuit te werken, maar het blijft niet perse makkelijk om het werk van Theater Artemis aan de man te brengen. Ten opzichte van het verleden maken we ons wel minder zorgen om kaartverkoop en we merken ook dat we onze lat hoger leggen. Dat vertaalt zich in onze ambitie om zowel in de kleine als de grote zaal steeds hogere publieksaantallen te halen. Daar zit nu onze energie, in plaats van paniekvoetbal bij zorgelijke standen van kaartverkoop. De essentie van het inhoudelijke werk blijft om ervoor te zorgen dat er een juiste publieksmix bij de voorstelling zit. Het is fantastisch wanneer je merkt dat de voorstelling schwingt krijgt en gaat vliegen in de uitwisseling met het publiek. Dat is het effect dat wij hopen te bereiken.

Voorstellingen gemaakt door één van de leden van ons artistieke team, met een helder Artemis-DNA, zijn het fijnste om in de wereld te zetten. Uitzonderingen hierop in 2022 waren *Dit is het showorkest van Theater Artemis* en *Nietes* in coproductie met Bronks. Beide voorstellingen hebben hiervoor een andere aanleiding (zie

ook hoofdstuk 2), maar de processen en uitkomsten daarvan zorgden voor minder effectieve communicatie dan gewenst.

Eigenzinnigheid en behoefte aan zelfregie zien wij terug in de ontwikkeling van onze campagnebeelden, die door onze eigen organisatie worden ontwikkeld. Er is veel creativiteit aanwezig bij de verschillende teamleden, maar het proces is soms tijdrovend en intensief. Hoe kunnen we dat beter krijgen? We vroegen ontwerpbureau 75b om met hun frisse blik met ons mee te kijken om ons meer bewust te maken van onze kwaliteiten. Wat maakt een uiting typisch 'des Artemis'? Hoe kunnen we andere keuzes maken om een deel van de werklast te verlichten? Het is een zoektocht waar we net mee zijn gestart. Wat wij wel weten is dat we vanuit onze eigen kracht willen blijven werken én helder willen blijven communiceren via onze beelden en typografie.

Het was ook het jaar van de coproducties. Maar liefst negen van de in totaal achttien producties in 2022 zijn geproduceerd met andere partners. We zijn gespecialiseerd in samenwerken en het bevalt ons prima om af te stemmen met onze collega's. We tillen elkaar op in kwaliteit, verdelen de werklast, behoeden elkaar voor fouten en delen specifieke expertise en vakkennis. We experimenteerden met verschillende genres wat automatisch nieuwe publieksgroepen met zich meebrengt. Dat levert vaak nieuwe mogelijkheden op om voorstellingen in de markt te zetten of een handige kapstok om andere publieksgroepen te benaderen. Dat zie je ook vertaald in een grotere diversiteit van ons publiek in de zalen (zie ook hoofdstuk 8 – diversiteit en inclusie).

Alles wat je aandacht geeft, groeit. Vanuit die gedachte zijn we op bezoek geweest bij een aantal theaters in het oosten van het land en in gesprek gegaan over de onderlinge samenwerking. Onze strategie om meer resultaat te boeken in de betreffende speelsteden heeft gewerkt. In het persoonlijke contact lukt het ons om de podia meer te betrekken. We zien dat als je connectie maakt, zo'n plek dan durft te investeren en beter uit de voeten kan met onze input. Het begin van opbouw van nieuw publiek ter plaatse. Deze ervaringen motiveren ons om ook op bezoek te gaan bij een aantal Brabantse theaters, waar de publieksaantallen sterk achterblijven in vergelijking met de gemiddelde zaalbezetting die wij in het rest van het land behalen. Het is belangrijk dat deze gesprekken ook op directie- en verkoopniveau gevoerd worden.

6.1. PRESTATIEOVERZICHT

PRODUCTIES		
<i>Nieuwe eigen productie</i>	1	
<i>Nieuwe coproductie</i>	5	
<i>Reprise eigen productie</i>	8	
<i>Reprise coproductie</i>	4	
TOTAAL PRODUCTIES	18	
<u>Uitsplitsing totaal producties</u>		
Grote zaal	2	
<i>Midden en kleine zaal</i>	16	
Online producties	0	
<i>Ter controle: Totaal producties</i>	18	
<u>Voorstellingen</u>	aantal voorstellingen	aantal bezoeken
<u>Reguliere voorstelling</u>		
Standplaats	30	1.731
Buiten standplaats	98	11.773
Buitenland	37	5.531
Online	-	-
TOTAAL REGULIERE VOORSTELLINGEN	165	19.035

<u>Specificatie van bezoeken reguliere voorstellingen</u>		
Gratis bezoeken (zaal; alles wat niet online is)		2.119
Gratis bezoeken (online)		-
Betaalde bezoeken (zaal)		16.916
Betaalde bezoeken (online)		-
<i>Ter controle: Totaal reguliere voorstellingen</i>		19.035
SCHOOLGEBONDEN VOORSTELLINGEN	aantal voorstellingen	aantal bezoeken
<i>Schoolgebonden voorstelling po</i>	111	15.757
<i>Schoolgebonden voorstelling vo</i>	36	1.921
<i>Schoolgebonden voorstelling mbo.ho</i>	-	-
<i>Ter controle: Totaal schoolgebonden voorstellingen</i>		147
		17.678
<u>Specificatie schoolgebonden voorstellingen</u>		
Online	-	-
Zaal (alles wat niet online is)	147	17.678
Totaal schoolgebonden voorstellingen		147
		17.678
TOTAAL VOORSTELLINGEN EN BEZOEKEN		312
		36.713
OVERIGE ACTIVITEITEN		
	aantal activiteiten	aantal bezoeken
<i>Schoolgebonden activiteiten</i>	485	11.790
<i>Overige activiteiten</i>	10	4.529
<i>Niet schoolgebonden educatieve activiteiten</i>	5	183
<i>Begeleidende activiteiten</i>	-	-

7. TOELICHTING OP DE JAARREKENING

7.1. TOELICHTING OP DE BALANS

Het balanstotaal van 2022 is nagenoeg gelijk aan het balanstotaal van 2021. Wel zijn er binnen de balans verschuivingen. Aan de activakant zijn de vorderingen afgenomen en de liquide middelen toegenomen. Aan de passivakant zijn de kortlopende schulden gedaald, ten gunste van het eigen vermogen. Omdat de onzekere situatie met beperkende maatregelen naar verwachting voorbij leek, is besloten om de liquide middelen weer te investeren. Vooruitlopend op het vanaf 2025 geldende verbod om met de huidige vrachtwagen in standplaats 's-Hertogenbosch (en andere speelsteden) te rijden, is besloten om een nieuwe vrachtwagen aan te schaffen. Deze investering van € 73.000 zal in 2023 geleverd worden. Daarnaast worden liquiditeit en vermogen ingezet om het verwachte tekort voor 2023 (zie begroting zoals opgenomen onder 7.3.) op te vangen.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn verder gedaald door afschrijvingen en weinig investeringen in 2022. In 2023 zal deze post aanmerkelijk stijgen door de aankoop van de nieuwe vrachtwagen.

Vorderingen

De vorderingen in 2022 zijn flink lager dan in 2021, omdat ultimo 2021 veel voorstellingen opgestart zijn aan het eind van het jaar en er rondom de jaarwisseling 2022-2023 geen voorstellingen speelden in verband met beperkende maatregelen.

Liquide middelen

In 2022 was nog sprake van negatieve creditrente. Inmiddels is dat niet meer zo. Het saldo is gestegen door het positieve resultaat van 2022 en is met € 398.000 en 80% van het balanstotaal zowel absoluut als relatief hoog. Het saldo zal naar verwachting in 2023 afnemen naar ongeveer € 170.000 (50% van het balanstotaal).

Passiva

Eigen vermogen

Het exploitatieoverschot wordt verdeeld over de egalisatiereserve provincie Noord-Brabant 2021-2024 en de algemene reserve. In het saldo van de egalisatiereserve is ook een correctie opgenomen over 2021 op verzoek van de Provincie Noord-Brabant.

Kortlopende schulden

Zowel crediteuren als nog te betalen kosten zijn lager dan in 2021 door minder lopende producties/afrekeningen coproductanten. De laatste aangifte loonheffing over 2022 is (net als in 2021) in december nog voldaan. De pensioenbedragen betreffen november en december 2022. De vooruit ontvangen subsidie is van gemeente 's-Hertogenbosch voor een schoolbreed kunstproject dat is uitgesteld naar 2024.

7.2. TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

Baten

2022 is met een positief resultaat van € 47.101 afgesloten. De relevante bijzonderheden en afwijkingen van de begroting worden hieronder toegelicht.

Publieksinkomsten

Zowel de binnenlandse als de buitenlandse publieksinkomsten zijn gestegen ten opzichte van de begroting en ten opzichte van boekjaar 2021. Het belangrijkste verschil met 2021 is dat er minder perioden met beperkende maatregelen waren. Ten opzichte van de begroting is een belangrijk verschil dat alle Nederlandse voorstellingen van de coproductie *Een leuk avondje uit* via de boekhouding van Theater Artemis gelopen zijn. In het buitenland zijn inkomsten gegenereerd voor internationale speelbeurten van zes verschillende producties in Duitsland, Zwitserland en Frankrijk. Ook zijn er royalty's betaald door Theater an der Parkaue voor de remake van *Het geheven vingertje*.

Overige directe inkomsten

De verantwoorde coproductiebijdragen betreffen de samenwerkingen met Künstlerhaus Mousonturm in Frankfurt, Het Houten Huis en het talentontwikkelingstraject van Elias De Bruyne met PLAN Brabant. Theater Artemis treedt op als mentorpartij van Elias als jonge maker. De overige directe inkomsten betreffen bijdragen vanuit Atelier Oerol en Over 't IJ aan dit traject.

Indirecte inkomsten

De indirecte inkomsten bestaan voor iets meer dan de helft uit uitleenvergoedingen voor werkzaamheden van medewerkers voor externe partijen. Daarnaast is in 2022 ook de zaalhuur en bijbehorende horeca weer aangetrokken.

Private middelen

De private middelen komen voort uit de samenwerking met het Koning Willem I College (Fonds 21) en fonds De Versterking voor het project *Actiegroep*.

Subsidies

De structurele subsidies OCW en Gemeente 's-Hertogenbosch zijn inclusief inflatiecorrectie. Onder de incidentele publieke subsidies is de noodsteun van OCW opgenomen.

Lasten

Materiële lasten

De materiële lasten zijn iets hoger dan begroot. Dit heeft deels te maken met inflatie en meer kosten voor onderhoud van ons pand dan voorzien. De afschrijvingen zijn in 2022 nog laag en zullen in 2023 toenemen door de aanschaf van een nieuwe vrachtwagen.

Beheerslasten personeel

De beheerslasten personeel stijgen met name door hogere overige personeelskosten. Ten opzichte van 2021 zijn met name de reiskosten woon-werk toegenomen nu er weer op kantoor gewerkt wordt.

Activiteitenlasten materieel

Hier is duidelijk te zien dat weer (bijna) het hele jaar gespeeld kon worden en dat in 2022 een nieuwe grote zaal voorstelling gemaakt is. Een belangrijk deel (ongeveer een derde) van de uitvoeringskosten betreffen coproductiebijdragen voor de grote zaalproductie. Deze zijn hoger dan begroot omdat alle Nederlandse voorstellingsopbrengsten ook bij Theater Artemis zijn binnengekomen. Per saldo is de investering in de coproductie conform begroting.

Activiteitenlasten personeel

De activiteitenlasten personeel liggen iets onder die van 2021 en de begroting. Belangrijke oorzaak ligt ook hier in de coproductie voor de grote zaal waar een aanzienlijk deel van de cast en creatives bij de coproductanten in dienst waren.

7.3. TOELICHTING OP DE FINANCIËLE POSITIE

Mede door twee doorgeschoven projecten en coronasteun (voor een groot deel over 2021) van het ministerie van OCW die wij mochten ontvangen in het eerste kwartaal van 2022 is het boekjaar met een exploitatieoverschot van iets meer dan € 47.000 afgesloten. De reserves zijn gestegen tot ongeveer 15% van de exploitatie. Ruim boven de doelstelling van 10% van de exploitatie. Voor 2023 verwacht Theater Artemis een tekort op de exploitatie van ongeveer €154.500. Dit tekort komt voort uit een vol programma, met twee nieuwe vlakke vloer voorstellingen, drie reprisevoorstellingen, verlenging van het PLAN traject met Elias De Bruyne en het opstarten van een coproductie met Studio Julian Hetzel die in 2024 in première gaat. Het eigen vermogen boven de doelstelling zal ingezet worden om het verwachte tekort van 2023 te financieren. Hierdoor zal het iets onder de doelstelling van 10% van de exploitatie zakken, wat in 2024 aangevuld zal worden uit een verwacht exploitatieoverschot in dat boekjaar.

De interne door de raad van toezicht in de vergadering van 14 december 2022 goedgekeurde begroting voor 2023 ziet er als volgt uit:

Baten	
Publieksinkomsten	€ 379.013
Overige directe inkomsten	€ 123.200
Totaal directe inkomsten	€ 502.213
Indirecte inkomsten	€ 21.755
Private bijdragen private fondsen	€ 10.000
Totaal bijdragen private middelen	€ 10.000
Totaal eigen inkomsten	€ 533.968
Structurele subsidie OCW	€ 924.882
Structurele subsidie provincie	€ 356.511
Structurele subsidie gemeente	€ 117.690
(totaal structurele subsidies)	€ 1.399.083
Totale baten	€ 1.933.051
Lasten	
Beheerlasten materieel	€ 211.113
Beheerlasten personeel	€ 218.186
Totale beheerlasten	€ 429.298
Activiteitenlasten materieel	€ 407.139
Activiteitenlasten personeel	€ 1.251.066
Totale activiteitenlasten	€ 1.658.205
Totale lasten	€ 2.087.503

Saldo uit gewone bedrijfsvoering	€ -154.453
Saldo rentebaten/-lasten	€ -
Saldo overige buitengewone baten/lasten	€ -
Exploitatieresultaat	€ -154.453

7.4. REFLECTIE OP ONDERNEMERSCHAP

De inkomsten in 2022 waren met 35% veel hoger dan in 2020 (21%) en 2021 (22%) en ook ruim boven het begrote niveau (31%). Dit is boven de verwachting aan het begin van 2022 omdat in het eerste kwartaal nog sprake was van beperkende maatregelen. Alsnog konden in het resterende deel van het jaar (zonder beperkingen) de geplande voorstellingen geproduceerd worden. Daarnaast zijn de indirecte opbrengsten, zaalhuur, horeca, uitleenvergoedingen weer aangetrokken. Het streven is om binnen de cultuurperiode weer op het niveau van 2019 met 40% eigen inkomsten te komen. Voor 2023 wordt 38% verwacht. Dankzij de extra steun van het ministerie van OCW in de coronaperiode en het exploitatieoverschot in 2022 staat Theater Artemis er qua liquiditeit en vermogen goed voor.

Dit jaar was er voor de vierde keer sprake van een remake van een bestaande voorstelling door een internationale partner (*Der erhobene Zeigefinger*, Theater an der Parkaue). Naast het doorberekenen van werkelijke productionele kosten om deze remake te realiseren, is wederom een opbrengst gerealiseerd voor de verkoop van het concept van de voorstelling. Dit levert een interessant verdienmodel op. Ondanks dat het niet van de geplande speelperiode in Berlijn is gekomen (zie hoofdstuk 2), hebben wij wel de volledige producersfee ontvangen (€ 20.000,-). Het percentage over de recettes zijn we echter misgelopen door het besluit van de directie van Parkaue om de voorstelling voortijdig terug te trekken.

Ondernemerschap staat ook voor het faciliteren van de ideale omstandigheden om het eigenzinnige werk van Theater Artemis te kunnen produceren. Wij geven ruimte voor de optimale kwaliteit van onze activiteiten gekoppeld aan de grootst mogelijke zorgvuldigheid in het proces van het creëren van het werk. Dat maakt dat wij steeds meer grip krijgen op wat we doen en hoe we dat doen. In een steeds grotere vraag naar ons werk ligt het voor de hand om enerzijds toe te werken naar noch duurzamere relaties met een beperkt aantal theaters binnen ons internationale netwerk waar de gehele filosofie van Theater Artemis (coproducties, restagements, gastprogrammering en activiteiten voor onderwijs) getoond wordt. Anderzijds willen wij, toewerkend naar een volgende kunstenplanperiode, sturen op een deels flexibel budget en ruimte binnen de formatie om in te kunnen spelen op interessante verzoeken die onverwachts op ons pad komen.

8. DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Theater Artemis onderschrijft vanzelfsprekend de code diversiteit en inclusie. Wij zijn ons als organisatie in de culturele sector voortdurend bewust van onze verantwoordelijkheid en waar wij staan ten opzichte van de code. Als wij de voortgang op dit gebied monitoren en evalueren in naleving van onze gestelde ambities in het activiteitenplan, dan valt op dat wij steeds bewuster stappen zetten en continu alert zijn op de code in cruciale beslismomenten. Het commitment van ons team en de raad van toezicht draagt bij aan dit veranderproces. Onze organisatie zelf representeert de diversiteit van onze omgeving en is divers als het gaat om leeftijd, gender en seksuele oriëntatie. De samenstelling van de raad van toezicht vertegenwoordigt daarnaast ook verschillende culturele en etnische achtergronden.

Wij spelen op en voor scholen, doen kunstprojecten op onverwachte plekken en presenteren ons werk in diverse (inter)nationale culturele contexten. Wij geven ruimte aan verschillende perspectieven in onze producties en projecten. Wat betreft onze programma's zoekt Theater Artemis juist naar de boeiende verschillen in plaats van doorsnee overeenkomsten tussen mensen in dialoog met ons publiek.

Door onze goede referenties en contacten met scholen, bemiddelingsorganisaties voor cultuureducatie door het hele land en het Brabant Menu kunnen we onze voorstellingen spelen voor iedereen, ongeacht achtergrond, plek waar iemand woont, geslacht of beperking (cognitief of fysiek). Niet omdat het van ons gevraagd wordt,

maar omdat het onlosmakelijk verbonden is met ons persoonlijk engagement. Wij werken graag binnen het onderwijs, omdat dit de plek is waar ons bereik zo veel breder is dan de smalle laag van de bevolking die theaterkaartjes koopt. In 2022 ontmoetten wij bijna 50% van ons totale publiek (17.678 leerlingen) tijdens schoolvoorstellingen. In het onderwijs kom je iedereen tegen. Dat maakt ons werk in de jeugdtheatersector zo aantrekkelijk.

Om ons vrije publiek verder te verbreden zoeken wij de nauwe samenwerking op met theaters en festivals waar we spelen en proberen wij met elkaar om zoveel mogelijk verschillende doelgroepen te verleiden om de sprong naar ons avontuurlijke werk te wagen. Onze verantwoordelijkheid en mogelijkheden zijn anders dan de podia waar wij geprogrammeerd worden. Daarom juichen wij initiatieven van onze partners op het gebied van toegankelijkheid (niet alleen fysiek, maar ook sociaaleconomische) bijzonder toe. Zo is er een structurele samenwerking van Theater Artemis met De Verkadefabriek en Theaterfestival Boulevard in contact met de organisatie Quiet Den Bosch. Door lastminute kaarten voor onze voorstellingen beschikbaar te stellen voor mensen die het niet breed hebben, zijn wij blij om op deze manier een bijdrage te kunnen leveren aan de armoedebestrijding in onze thuisstad. In 2022 waren wij ook een actieve gesprekspartner in het programma Gelijke Kansen van de gemeente 's-Hertogenbosch.

De samenwerking met verschillende coproductiepartners resulteert ook in publieksverbreding. Door onze artistieke lenigheid lukt het om ons te verbinden aan andere genres. Met *Een leuk avondje uit* hebben wij musicalpubliek bereikt. Een doelgroep die anders niet zo snel naar ons werk zou komen kijken. Het nieuwe genre leverde andere media-aandacht op. Normaal komt Theater Artemis niet zo snel ter sprake in een programma als Koffietijd op televisie. De musicalspelers hebben ook bijgedragen aan een groter publieksbereik door hun achterban en fans te mobiliseren. Ook is ons werk geïntroduceerd bij de vaste achterban van Theatergroep Bambie die zich normaal gezien misschien wel zou laten afschrikken door een 6+ voorstelling.

Artistiek leider Jetse Batelaan is zich welbewust dat spelen voor een cultureel divers publiek vereist dat ook het podium een cultureel divers acteurs-ensemble kent. Artistieke afwegingen staan centraal waarbij het in steeds meer producties lukt culturele diversiteit op het podium vorm te geven. Een andere keer wordt er vanuit de dramaturgie van een productie juist bewust gekozen om te botsen met een omgeving. Juist in dialoog met ons publiek komt een voorstelling tot zijn recht. Denk aan de stramheid van de louter veertigers op het toneel ten opzichte van het jonge publiek in de theatertent op Lowlands bij de voorstelling *Dans is lekker ritmisch bewegen op muziek* of aan de ouders op het schoolplein in de voorstelling *Het geheven vingertje*.

Soms mondt de dialoog met ons publiek uit in een onaangename ervaring. Een reformatorische/christelijke school bezocht de voorstelling *Een leuk avondje uit* tijdens een schoolvoorstelling. Tijdens de voorstelling was er veel deining onder de leerlingen. Wij ervaren deze voorstelling zelf niet als activistisch. Voor ons is het normaal dat je in vrijheid kan zoeken naar je eigen seksualiteit of genderidentiteit. De kinderen reageerden heftig op dit thema. We hadden verwacht de volgende dag met workshops langs te gaan op de school om hierover in gesprek te gaan. Maar ons werd de toegang plotseling geweigerd met een beroep op de identiteit van de school. Hiermee is ons de kans ontnomen om het gesprek aan te kunnen gaan en te horen hoe de voorstelling is geland.

9. FAIR PRACTICE CODE

9.1. FAIR PAY

Theater Artemis hecht veel waarde aan goed werkgeverschap. Fair Pay betekent voor ons een eerlijke beloning voor de werknemers binnen de organisatie en verdeling binnen de verschillende productieteams. Daarin is de CAO Toneel en Dans leidend. De medewerkers in dienst (met een vast contract of voor bepaalde tijd) worden ingeschaald op basis van hun ervaringsjaren en verantwoordelijkheden. Bij de start van 2022 is iedere werknemer een salarisregel gegroeid mits binnen de functie het einde van de schaal nog niet is bereikt. Begin juli 2022 vonden de jaargesprekken plaats waarin is gekeken of de inschaling nog past bij de praktijk van de werkzaamheden en of er behoefte is aan scholing (zie ook hoofdstuk 10 – personele organisatie).

Ook in 2022 konden wij dankzij de extra steun van OCW doorgaan met het aanbieden van tijdelijke contracten voor perioden waarin het onzeker was of geplande voorstellingen plaats konden vinden. Gelukkig is de gevreesde corona-najaarsgolf uitgebleven. In aanloop naar 2025 (volgend op de wet DBA) stimuleert Theater

Artemis externe krachten zoveel mogelijk om in loondienst te komen voor producties of projecten. Wij wijzen hen op het ondernemersrisico van zelfstandigen versus de bescherming binnen een loondienstverband en dat er sprake kan zijn van schijnzelfstandigheid. Toch heeft dit niet altijd de voorkeur van de uitvoerders die vaak al ingeschreven staan als zelfstandige bij de KVK en hechten aan facturering.

Als een zzp'er wordt ingezet voor werkzaamheden voor een periode van bepaalde tijd vormt het functie- en loongebouw van de cao de basis voor de honorering. Dat betekent dat het dagtarief dat wordt afgesproken minimaal overeenkomt met het bij de functie horende salarisniveau, verhoogd met 50%. Hierdoor is er nagenoeg geen verschil met de loonkosten per dag voor een medewerker in loondienst inclusief alle werkgeverslasten en afdracht van premies.

In 2022 heeft Theater Artemis als werkgever de volgende inzet gepleegd:

- 12.34 fte vast dienstverband (€ 789.383)
- 3.93 fte tijdelijk dienstverband (€ 234.313)
- 4.897 uren inhuur/zzp'ers (€ 168.560)

In vergelijking, inzet personeel in 2021:

- 11,14 fte vast dienstverband (€ 741.440)
- 4,98 fte tijdelijk dienstverband (€ 229.307)
- 7.757 uren inhuur/zzp'ers (€ 265.664)

De totale lasten van de personele bezetting in 2022 vertonen een lichte daling van 3% ten opzichte van de personele inzet 2021. Dit is grotendeels te verklaren doordat het merendeel van de cast en crew voor de grote zaalproductie is verloond via onze coproductanten.

Ondanks dat de remake van *Het geheven vingertje* niet is vertoond voor het vrije publiek bij Theater an der Parkaue in Berlijn, hebben wij wel een vaste producersfee voor de aankoop van het concept bedongen. In de onderhandelingen zijn de ontwerpers en acteurs meegenomen in de producersfee. Wij vinden het van belang dat alle creatives van de originele voorstelling hieruit een eenmalige vergoeding ontvangen.

9.2. PERSONEEL EN ORGANISATIE

Voor iedereen in de podiumkunsten was het bijzonder fijn om te merken dat er na alle lockdowns weer gewoon met elkaar gewerkt kon worden aan theaterproducties. Het was best wel even spannend wat het publiek zou doen. De euforie was daarom des te groter toen we merkten dat de waarde van kunst onveranderd bleef en ons publiek in grote getalen terugkwam om theater weer live te ervaren. Een beloning na een tijd waarin er keihard gewerkt is voor het behoud van de sector.

Hoe staat het met de vitaliteit van Theater Artemis? De formele achterkant van de organisatie is op orde, financieel staan wij er goed voor en we merken dat het allemaal weer soepeler gaat. De organisatie is gezond. Het sectorbrede personeelstekort op het gebied van productie en techniek drukt echter wel op de organisatie. We hebben regelmatig extra handen nodig, zeker nu een van de vaste teamleden op techniek het volledige jaar afwezig is geweest vanwege langdurig ziekteverzuim (resulterend in een stijging van het verzuimpercentage van 2,3% in 2021 naar 7,2% in 2022). Met name externe krachten zijn schaars op dit moment. Door onze reputatie als goede werkgever lukt het soms om een freelance technicus op een volledige tournee te zetten, maar regelmatig waren wij genooddaakt extra inzet van onze vaste technici te vragen. Dit resulteert in een tijdelijke verruiming van het parttimepercentage van hun aanstelling. Deze situatie kunnen en willen wij niet te lang in stand houden. Medewerkers moeten kunnen werken voor het percentage dat zij graag zelf willen werken, maar invulling voor de vacature voor technicus (0,7 fte) is helaas nog niet gevonden.

Daarnaast heeft Zarah Ruwhof per 31 december 2022 haar baan als medewerker productie en tourneebegeleider opgezegd om ruimte te maken voor andere toekomstplannen. Daar is inmiddels invulling voor gevonden. De nieuwe medewerker start echter pas per april 2023. Gelukkig heeft Klaas Tops (coördinator productie en techniek) een tijdelijke kracht kunnen vinden om deze periode te kunnen overbruggen, maar ideaal is het niet wanneer je gewend bent om met accuraatheid en hoge standaarden de te verrichten werkzaamheden uit te voeren. Ook heeft er een wissel plaatsgevonden op de afdeling educatie. Eind juli nam Sem Jonkers (medewerker educatie) afscheid van de organisatie. Zijn functie is per 1 september overgenomen door Lobke

van Kommer die wij eerder als stagiaire van de Hogeschool voor de Kunsten Amsterdam (theaterdocent) hebben mogen leren kennen.

Alles wat je aandacht geeft, groeit en dat geldt heel specifiek ook in de omgang met het team, de krachten binnen de organisatie en de aandacht voor ieders persoonlijke deel daarin. Daarin signaleren wij dat wij ongelooflijk goed zijn in het onmogelijke toch mogelijk maken. Maar wij zien ook dat deze mentaliteit zijn grens kent. Het mag geen dogma worden. Wij proberen de wereld te veroveren met een super getalenteerd maar klein team. Daarom zijn wij extra alert op signalen uit de organisatie door op de werkvloer in gesprek te blijven over werkdruk. Ruimte voor een uitgebreide reflectie is er tijdens de jaargesprekken met alle medewerkers. Voor de functioneringsgesprekken van de directeur-bestuurders met de raad van toezicht wordt de stem en input van het team opgehaald in verkennende gesprekken met Diana Martens (lid van de raad van toezicht met profiel personeel en organisatie). Hierin geven drie willekeurig gekozen medewerkers anoniem terugkoppeling over het functioneren van de artistiek en zakelijk leider binnen de organisatie. Een voorbeeld van de duurzame kwaliteit en zorgvuldige aandacht die wij nastreven.

Theater Artemis bood als werkgever ook ruimte voor scholing en het opdoen van ervaringen op andere werkplekken. Willemijn Zevenhuijzen trad op als mentor voor een student van de Toneelacademie Maastricht, gaf les aan de theateropleiding van de HKU en kreeg ruimte voor haar project *Willy Kristus op Over 't IJ* en Theaterfestival Boulevard. Marieke Smits (techniek) zette haar skills in bij Theater aan de Parade en Jetse Batelaan verzorgde workshops en lezingen voor o.a. de jeugdtheaterschool Amsterdam en de Akademie voor Kunsten. Een opleidingstraject voor preventiemedewerker (Rosanne Roovers) werd afgerond in 2022. Zakelijk leider, Patrick van der Weijde is in het najaar met een club alumni van LinC (leiderschap in Cultuur, universiteit Utrecht) op studiereis naar Suriname gegaan. Uit de vele ontmoetingen ter plaatste destilleerde hij drie kernwaarden: veerkracht, verbinding en vreugde. In zijn persoonlijk leiderschap probeert hij deze waarden te integreren. Het team van Theater Artemis bestaat uit betrokken en harde werkers. Werkplezier en het gevoel van 'samen de schouders eronder' houden de werkomgeving gezond en aangenaam. In veerkracht zit flexibiliteit. Hoe richt je een organisatie zodanig in dat je in kan springen op veranderende omstandigheden en onverwachte verzoeken? Dat blijft een uitdaging met een voortdurend drukke planning van uiteenlopende activiteiten. Het is de wens om flexibel budget en ruimte voor formatie in te bouwen in de meerjarenbegroting (kunstenplanperiode 2025-2028). Op deze manier verwachten wij succeserneringen of niet geplande samenwerkingen beter te kunnen opvangen.

9.3. SAMENSTELLING PERSONELE BEZETTING (EIND 2022)

Beheer

ZAKELIJKE LEIDING/BESTUURDER: Patrick van der Weijde

SECRETARIAAT EN ADMINISTRATIE: Rosanne Roovers

GEBOUWBEHEER: Henk Claassen

HUISHOUDING: Dorrie van de Griendt

Activiteiten

ARTISTIEKE LEIDING/BESTUURDER: Jetse Batelaan

THEATERMAKER EN SPELER: Willemijn Zevenhuijzen

MAKER KUNSTPROJECTEN EN KOSTUUMS: Liesbet Swings

COÖRDINATOR EDUCATIE: Erica van de Kerkhof

MEDEWERKER EDUCATIE: Sem Jonkers (tot 1 augustus)

MEDEWERKER EDUCATIE: Lobke van Kommer (vanaf 1 september)

COÖRDINATOR PUBLICITEIT: Faye Danaë Leijtens

MEDEWERKER PUBLICITEIT: Sam Cuppen

VERKOOP, PLANNING EN BEELD: Annemiek de Goey

COÖRDINATOR PRODUCTIE EN TECHNIEK: Klaas Tops

MEDEWERKER PRODUCTIE: Zarah Ruwhof (tot 31 december)

TECHNIEK: Marieke Smits

TECHNIEK: Marq Claessens

DECORBOUW EN TECHNIEK: Dik Beets

9.4. BELONINGSBELEID

Stichting Theater Artemis is een rechtspersoon die jaarlijks een totale subsidie ontvangt die meer dan 50% bedraagt van de totale inkomsten. Daarmee valt de stichting onder de WNT. Het beloningsbeleid dat de raad van toezicht heeft vastgesteld, bepaalt de inschaling van het met de dagelijkse leiding belast bestuur. Theater Artemis is voor het beloningsbeleid van de bestuurders en medewerkers gehouden aan de CAO Toneel en Dans. Alle werknemers ontvangen een salaris conform de afspraken gemaakt binnen deze CAO. De salariering van het bestuur volgt een interne richtlijn die is gebaseerd op inschaling binnen de CAO Toneel en Dans. Het salaris en vergoedingen die het bestuur ontvangt staan vermeld in de jaarrekening en vallen binnen de wettelijke normen die zijn vastgelegd in de WNT. Buiten het bestuur zijn er binnen de stichting geen topfunctionarissen werkzaam.

10. VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Aan het begin van 2022 is de raad van toezicht in deels nieuwe samenstelling van start gegaan. Voor twee nieuwe leden (benoemd in december 2021) is in het voorjaar een introductieprogramma georganiseerd om de organisatie en onze activiteiten beter te leren kennen. Met in totaal vijf leden (drie vrouwen en twee mannen met uiteenlopende culturele en etnische achtergronden) zijn wij opnieuw op volle sterkte. De nieuwe raad moest zich vanzelfsprekend settelen. Wij hebben dit moment aangegrepen om de formele achterkant van de organisatie op orde te brengen. Mede ingegeven door nieuwe wetgeving (WBTR) zijn onze statuten herzien en de reglementen voor de bestuurders en de raad van toezicht geüpdatet. Met hulp van onze nieuwe accountant (Kamphuis & Berghuizen) is ook een mandaatregeling betalingsverkeer en risicoanalyse opgesteld. Wat zijn de afbreukrisico's van het gezelschap? Wie heeft nu eigenlijk welke financiële bevoegdheden? Hoe behoed je de organisatie voor fraude? Over deze vragen heeft de raad samen met de directeur bestuurders uitspraken gedaan. Deze processen kun je zwaar optuigen, maar Theater Artemis is een relatief klein gezelschap. We hebben een goede balans gevonden tussen werkbaarheid en verantwoord leiderschap. Alles is gericht op stabiliteit en een gezonde (financiële) organisatie, waardoor het team van Theater Artemis radicaal kan zijn in de inhoud van de activiteiten.

De raad van toezicht is in 2022 viermaal bijeengekomen (waarvan een keer online) en heeft in oktober een zelfevaluatie uitgevoerd. Hiervoor is een frame gebruikt met een aantal toetsingskaders gebaseerd op de codes. Het leidde ertoe dat de raad opnieuw kan vaststellen dat de rolverdeling zuiver wordt gehanteerd en de werkrelatie tussen directeur-bestuurders en de raad van toezicht goed is. Wij zien het als onze taak om de directeur-bestuurders kritisch te blijven bevragen over de kwaliteit van de bedrijfsvoering, de staat van de financiën en de beheersing van de risico's en onzekerheden. Als raad van toezicht streven we ernaar om een constructieve bijdrage te leveren aan een zo gezond mogelijke organisatie die op een effectieve en professionele manier wordt georganiseerd. Onze verschillende verantwoordelijkheden komen op de juiste manier en op de juiste momenten efficiënt en inhoudelijk bij elkaar. Er wordt constructief en in goede sfeer vergaderd. Men is in alle veiligheid en vertrouwen kritisch naar elkaar en naar de processen. Binnen de samenstelling sluiten de competenties en de kennisgebieden goed op elkaar aan. Iedereen levert vanuit zijn of haar expertise een bijdrage aan inhoudelijke discussies.

In november zijn de functioneringsgesprekken met de directeur bestuurders gevoerd. Hierin zijn voor de tweede keer ook reflecties betrokken van drie (willekeurig gekozen) medewerkers op basis van interviews. De positieve ervaring met deze aanpak zorgt ervoor dat dit systeem nu in de structurele jaarcyclus is opgenomen. Wij hechten waarde aan deze transparante en brede verkenning. Het geeft ons inzicht in de dynamiek en sfeer (tevens sociale veiligheid op de werkvloer) binnen de organisatie van Theater Artemis.

De termijn van de zittend voorzitter liep na twee maal vier jaren af. In eerste instantie werd gedacht dat vanuit het huidige gremium van de raad de functie van voorzitter kon worden ingevuld. Dit bleek niet zo te zijn. Daarmee werd de wens voor een nieuw lid met een artistiek inhoudelijk profiel on hold gezet en kwam de focus te liggen op de werving van een nieuwe voorzitter. De huidige voorzitter is bereid zijn functie te blijven vervullen tot het aantreden van de opvolger per april 2023.

De leden van de raad van de raad van toezicht, directeur bestuurders en leden van het team van Theater Artemis bedanken Loek Sijbers, de huidige voorzitter voor zijn voorzitterschap. Hij laat niet alleen een nieuwe, divers samengestelde raad van toezicht achter, maar heeft in de periode van acht jaar evident bijgedragen aan

het succes van het gezelschap. Hij bracht ons een combinatie van een aangename persoonlijkheid met een goede opvatting over de rolzuiverheid van een toezichthouder in relatie tot de directie en het gezelschap vanuit een grote betrokkenheid, ruimhartigheid en humor. Hij heeft vertrouwen gegeven en rust gebracht. En mede daardoor staat het gezelschap waar het nu staat.

10.1. GOVERNANCE CODE CULTUUR

Theater Artemis kent een raad-van-toezicht-model en onderschrijft de acht principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur. De raad van toezicht controleert en adviseert de tweekoppige directie (een artistiek- en een zakelijk leider). Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie. Theater Artemis creëert door het uitvoeren van verschillende soorten activiteiten culturele waarde en is zich bewust van de maatschappelijke verantwoordelijkheid door de steun die vanuit verschillende overheden structureel en incidenteel wordt verleend.

De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit. De raad is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. De raad is zodanig samengesteld dat deze zijn taken effectief en verantwoord kan vervullen, waarbij de individuele leden hun specifieke kwaliteiten en expertises kunnen bijdragen. De profielschets, samenstelling van de raad van toezicht en rooster van aftreden is gepubliceerd op de website samen met het bestuursverslag, waarin jaarlijks openheid van zaken wordt gegeven over de activiteiten in het betreffende jaar evenals de rechtsvorm en het besturingsmodel.

In de organisatie van Theater Artemis hebben het bestuur en de raad van toezicht ieder hun eigen verantwoordelijkheid voor het naleven van de code. Zij zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar. Het bestuur draagt zorg voor het verankeren van de code in de organisatie binnen de dagelijkse uitvoeringspraktijk. De raad van toezicht houdt toezicht op het naleven van de code en evalueert dit jaarlijks in een zelfevaluatie (uitgevoerd in oktober 2022). Hierin wordt het functioneren van de raad besproken, de samenwerking tussen de raad van toezicht en het bestuur en de onderlinge samenwerking tussen de leden buiten de aanwezigheid van het bestuur. Het bestuur en de raad van toezicht zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

Het bestuur van Theater Artemis gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie. Het bestuur hecht waarde aan goed werkgeverschap: het schept de randvoorwaarden voor een goede en veilige werkomgeving en wijst de medewerkers op interne gedrags- en integriteitscode. De bestuurders stimuleren het geven van feedback dat bijdraagt aan een cultuur van openheid en aanspreekbaarheid binnen de organisatie. Ook in 2022 heeft het bestuur de medewerkers opnieuw actief gewezen op de mogelijkheid om vermoedens van misstanden en onregelmatigheden zonder risico voor hun positie kunnen melden bij de vertrouwenspersoon van Theater Artemis of bij de voorzitter van de raad van toezicht als deze onregelmatigheden het bestuur zelf betreft. Deze afspraken zijn ook opgenomen in een infoboekje dat bij de start van iedere nieuwe productie/kunstproject wordt uitgereikt aan nieuwe medewerkers, zowel bij tijdelijke contracten als bij inhuur. In 2022 zijn er geen meldingen van ongewenst gedrag gedaan.

Jaarlijks bespreekt de raad van toezicht in welk opzicht de toezichthouders individueel of collectief behoefte hebben aan verdieping of verbreding van hun kennis. Zo heeft Diana Martens het traject *toezichthouders en bestuurders in de cultuursector* verzorgd door Cultuur en Ondernemen in 2022 afgerond. De raad van toezicht beschouwt dit als een investering in de kwaliteit van de raad en in de kwaliteit van Governance code cultuur binnen de culturele sector.

10.2. RAAD VAN TOEZICHT ALS WERKGEVER

De raad van toezicht is werkgever van het bestuur. Jaarlijks voert een delegatie van de raad, waaronder de voorzitter, functionerings- en beoordelingsgesprekken met de beide bestuursleden/directeuren. Mede op basis van dit traject stelt de raad van toezicht de beloning van het bestuur vast, passend bij bovengenoemde bezoldigingsbeleid.

10.3.SAMENSTELLING, NEVENFUNCTIES EN ROOSTER VAN AFTREDEN RVT

Dhr. L.H.M. (Loek) Sijbers

Voorzitter

Voorzitter raad van toezicht per 02.12.2014

Eenmalige herbenoeming per 02.12.2018

Aftreden uiterlijk per 01.12.2022

Termijn verlengd tot 22.03.2023

Functie: Directeur-bestuurder Factorium Podiumkunsten Tilburg

Andere nevenfuncties:

- Directeur, Bestuurder Cultuurbouw BV
- Bestuurslid, Stichting Tilburg Dansstad

Dhr. S. (Serkan) Cengiz

Profiel: financieel

Penningmeester | bestuurslid per 15.04.2016

Eenmalige herbenoeming per 15.04.2020

Aftreden uiterlijk per 15.04.2024

Functie: Eigenaar Cengiz Finance & Accounting, 's-Hertogenbosch

Geen andere nevenfuncties

Mw. N.W. (Nicole) van Son-van Emmerik

Profiel: onderwijs en educatie

Lid raad van toezicht per 11.03.2021

Eenmalige herbenoeming per 11.03.2025

Aftreden uiterlijk per 11.03.2029

Functie: Voorzitter College van Bestuur INOS Stichting Katholiek Onderwijs Breda

Andere nevenfuncties:

- Voorzitter van het Toezichthoudend deel van het bestuur van het Regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Breda e.o. (tot 1 oktober 2022)
- Voorzitter van de raad van toezicht van Petje Af West-Brabant (onbezoldigd)
- Vrijwilliger en Ambassadeur Stichting Brood & Rozen (onbezoldigd)

Mw. H.I. (Henriëtte) Post

Profiel: cultuurbeleid

Lid raad van toezicht per 15.12.2021

Eenmalige herbenoeming per 15.12.2025

Aftreden uiterlijk per 15.12.2029

Andere nevenfuncties:

- Raad van toezicht (voorzitter) Centraal Museum
- Raad van toezicht (lid) Nemo Science Museum
- Raad van toezicht (lid) Schouwburg Amstelveen

Mw. D.N. (Diana) Martens

Profiel: Personeel en organisatie

Lid raad van toezicht per 09.03.2022

Eenmalige herbenoeming per 09.03.2026

Aftreden uiterlijk per 09.03.2030

Functie: Hoofd P&O bij Theater Rotterdam

Geen andere nevenfuncties

10.4.SAMENSTELLING EN NEVENFUNCTIES BESTUUR

Dhr. J. (Jetse) Batelaan

Directeur bestuurder | artistiek leider

Gezamenlijk bevoegd bestuurslid per 21.01.2013

In dienst per 21.01.2013 (contract voor onbepaalde tijd) Geen andere nevenfuncties

Dhr. P.S. (Patrick) van der Weijde

Directeur bestuurder | zakelijk leider

Gezamenlijk bevoegd bestuurslid per 15.11.2017

In dienst per 15.11.2017 (contract voor onbepaalde tijd) Geen andere nevenfuncties

10.5.ONDERTEKENING

's-Hertogenbosch, 28 maart 2023

Bestuur:

Dhr. J. (Jetse) Batelaan

Artistiek directeur

Dhr. P.S. (Patrick) van der Weijde

Zakelijk directeur

Leden van de raad van toezicht:

Dhr. L.H.M. (Loek) Sijbers

Voorzitter van de raad van toezicht

L.Sijbers

Dhr. S. (Serkan) Cengiz

Mw. N.W. (Nicole) van Son - van Emmerik

Mw. H.I. (Henriëtte) Post

Mw. D.N. (Diana) Martens

Administratie **ASK** Belastingadvies

Stichting Theater Artemis
jaarrekening
2022

Administratie **ASK** Belastingadvies

Aan het bestuur van
Stichting Theater Artemis

Amsterdam, 28 maart 2023

Betreft: jaarrekening 2022

Geacht bestuur,

In dit rapport is opgenomen de jaarrekening 2022. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2022 en de staat van baten en lasten over 2022 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichtingen is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Indien gewenst zijn wij graag bereid een nadere toelichting bij de cijfers te verstrekken.

Met vriendelijk groet,

Administratiekantoor ASK,

Elisabeth Hulst
directeur

JAARREKENING

Balans per 31 december 2022

Exploitatierekening 2022

Toelichting algemeen

Grondslagen

Toelichting op de balans per 31 december 2022

Toelichting op de exploitatierekening 2022

BIJLAGE BIJ DE JAARREKENING

Bijlage 1: Exploitatierekening model Provincie Noord-Brabant

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Jaarcijfers 2022

2

BALANS PER 31 DECEMBER 2022 (na resultaatbestemming)

BEDRAGEN IN EUR	TOELICHTING	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	12.995	17.009
		<u>12.995</u>	<u>17.009</u>
Vlottende activa			
Vorderingen	2	92.186	148.645
Liquide middelen	3	398.451	338.456
		<u>490.637</u>	<u>487.101</u>
totaal ACTIVA		<u>503.632</u>	<u>504.110</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	4	281.128	246.159
Egalisatiereserve Noord-Brabant 2017-2020	5	0	0
Egalisatiereserve Noord-Brabant 2021-2024	6	8.931	-3.201
Bestemmingsfonds Egalisatiereserve PNB	7	0	0
		<u>290.059</u>	<u>242.958</u>
Kortlopende schulden	8	213.573	261.152
		<u>213.573</u>	<u>261.152</u>
totaal PASSIVA		<u>503.632</u>	<u>504.110</u>

EXPLOITATIEREKENING 2022

BEDRAGEN IN EUR	TOELICHTING	2022 realisatie	2022 begroot	2021 realisatie
BATEN				
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten binnenland				
<i>Recette</i>		38.123	38.305	19.082
<i>Uitkoop</i>		182.720	114.356	115.512
<i>Partage</i>		0	0	1.235
<i>Overige publieksinkomsten</i>		16.021	9.100	23.213
Totaal publieksinkomsten binnenland	9	236.864	161.761	159.042
Publieksinkomsten buitenland	10	125.080	112.194	76.132
Totaal publieksinkomsten		361.944	273.955	235.174
Overige directe inkomsten				
<i>Vergoedingen coproducent</i>		52.745	89.565	35.000
<i>Overige directe inkomsten</i>		14.141	0	1.384
Totaal overige directe inkomsten	11	66.886	89.565	36.384
Totaal directe opbrengsten		428.830	363.520	271.558
Indirecte opbrengsten				
Indirecte opbrengsten	12	38.080	16.275	18.875
		38.080	16.275	18.875
Bijdragen uit private middelen				
Private middelen - private fondsen	13	7.875	32.000	0
		7.875	32.000	0
TOTAAL EIGEN INKOMSTEN		474.785	411.795	290.433
Subsidies				
Totaal structureel OCW	14	887.382	838.321	855.627
Totaal structureel Provincie	15	356.511	356.511	356.511
Totaal structureel Gemeente	16	91.960	91.229	91.229
Totaal structurele subsidies		1.335.853	1.286.061	1.303.367
Incidentele publieke subsidies	17	69.500	99.900	169.900
		1.405.353	1.385.961	1.473.267
TOTALE BATEN		1.880.138	1.797.756	1.763.700

Jaarcijfers 2022

4

EXPLOITATIEREKENING 2022

BEDRAGEN IN EUR	TOELICHTING	2022 realisatie	2022 begroot	2021 realisatie
LASTEN				
Beheerslasten				
Beheerslasten materieel	18	219.279	208.929	244.480
Beheerslasten personeel	19	205.807	195.894	194.751
		<u>425.086</u>	<u>404.823</u>	<u>439.231</u>
Activiteitenlasten				
Activiteitenlasten materieel	20	383.785	314.884	240.384
Activiteitenlasten personeel	21	1.024.166	1.078.049	1.099.919
		<u>1.407.951</u>	<u>1.392.933</u>	<u>1.340.303</u>
TOTALE LASTEN		<u>1.833.037</u>	<u>1.797.756</u>	<u>1.779.534</u>
SALDO uit gewone bedrijfsvoering		47.101	0	-15.834
Saldo rentebaten/ -lasten	22	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
EXPLOITATIERESULTAAT		<u>47.101</u>	<u>0</u>	<u>-15.834</u>
Resultaatbestemming				
Mutatie egalisereserve PNB 2017-2020		0	0	-34.750
Correctie mutatie egalisereserve PNB 2021		3.201	0	0
Mutatie egalisereserve PNB 2021-2024	19%	8.931	0	-3.201
Mutatie bestemmingsfonds egalisereserve PNB		0	0	-9.083
Mutatie algemene reserve		<u>34.969</u>	<u>0</u>	<u>31.200</u>
Totaal resultaatbestemming		<u>47.101</u>	<u>0</u>	<u>-15.834</u>

TOELICHTING ALGEMEEN

Bedrijfsgegevens

Stichting Theater Artemis staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41084029.

Bedrijfsactiviteiten

Stichting Theater Artemis is het jeugdtheatergezelschap uit Den Bosch en maakt interactief en anarchistisch theater. Theater Artemis maakt theater voor alle kinderen die nog naar school gaan en alle andere mensen die dan nog overblijven. Naast de voorstellingen zijn er educatieve trajecten voor scholieren.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving 640 en de bepalingen van en krachtens de WNT. De jaarrekening heeft de indeling zoals voorgeschreven door het Ministerie van OCW in het handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

GRONDSLAGEN

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden vanaf de activeringsgrens van € 2.500 in de balans opgenomen. De aanschaffingen onder deze activeringsgrens worden in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat gebracht. Voor de gehanteerde afschrijvingspercentages wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarden, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordelingen van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

De algemene reserve geldt ter waarborging van de continuïteit.

De vorming van de egalisatiereserve is verplicht opgelegd door de Provincie Noord-Brabant en mag einde kunstenaarplan maximaal 10% van de door hen in het laatste jaar toegekende subsidie zijn.

Kortlopende schulden

De schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Subsidies

Structurele subsidies worden als baten verantwoord voor zover deze aan het verslagjaar zijn toegekend. Indien projectsubsidies in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede bedragen opgenomen onder de kortlopende schulden als subsidieverplichtingen.

Lasten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De salariskosten worden toegerekend aan beheer- of activiteitenlasten op basis van de taken van de betreffende medewerkers. De overige personeelskosten worden toegerekend aan de beheer- of activiteitenlasten op basis van de verhouding tussen de salariskosten beheer en salariskosten activiteiten.

Toelichting afwijkingen begroting en resultaat

De toelichting op de verschillen tussen begroting en resultaat is opgenomen in het bestuursverslag.

Begrotingen

De in de jaarrekening opgenomen begroting is de meerjarenbegroting 2021-2024 die op 1 juni 2021 per het addendum is ingediend bij OCW. Deze begroting is gedeeld met de Gemeente 's-Hertogenbosch en Provincie Noord-Brabant.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

ACTIVA

1. Materiële vaste activa	auto- matisering	inventaris en inrichting	theater- techniek	transport- middelen	totaal
<i>Stand per 1 januari</i>					
Investerings	1.667	13.515	20.030	53.085	88.297
Afschrijvingen	-1.667	-10.110	-11.033	-48.478	-71.288
Boekwaarde	0	3.405	8.997	4.607	17.009
<i>Mutaties</i>					
Investerings	0	3.759	0	0	3.759
Buiten gebruik stellen	-1.667	-3.002	-1.985	0	-4.987
Afschrijvingen	0	-2.265	-3.608	-1.900	-7.773
Afschrijvingen buiten gebruik stellen	1.667	3.002	1.985	0	4.987
Saldo	0	1.494	-3.608	-1.900	-4.014
<i>Stand per 31 december</i>					
Investerings	0	14.272	18.045	53.085	87.069
Cumulatieve afschrijvingen	0	-9.373	-12.656	-50.378	-74.074
Boekwaarde	0	4.899	5.389	2.707	12.995
Gehanteerd afschijvingspercentage	20%	20%	20%	20%	

2. Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
Debiteuren	33.691	77.797
Nog te factureren bedragen	1.616	14.677
Belasting en premies	19.441	29.855
Nog te ontvangen subsidies	1.875	0
Waarborgsommen	9.688	8.738
Overige vorderingen	14.013	0
Voorschot	536	0
Overlopende activa	11.326	17.578
	92.186	148.645

3. Liquide middelen

Kas	239	430
ABN AMRO Rekening-courant	214.309	154.160
ABN AMRO Direct kwartaal sparen	240	240
ABN-AMRO Vermogens spaarrekening	183.663	183.626
	398.451	338.456

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
4. Algemene reserve		
Algemene reserve per 1 januari	246.159	214.959
Mutatie boekjaar	34.969	31.200
	<u>281.128</u>	<u>246.159</u>

Na mutaties van de bestemmingsreserves, wordt € 34.969 van het resultaat toegevoegd aan de algemene reserve. Daarmee komt de algemene reserve op € 281.128, oftewel 15% van de baten. Dit is boven het minimaal gewenste niveau van 10%. Het meerdere wordt gezien als een veilige marge voor toekomstige risico's.

5. Egalisatiereserve Noord - Brabant 2017-2020

Stand per 1 januari	0	34.750
Mutatie 2021	0	-34.750
	<u>0</u>	<u>0</u>

6. Egalisatiereserve Noord - Brabant 2021-2024

Stand per 1 januari	-3.201	0
Onttrekking 2021 20% aandeel in baten	0	-3.201
Correctie 2021 i.v.m. startpunt nihil	3.201	0
Dotatie 2022 19% aandeel in baten	8.931	0
	<u>8.931</u>	<u>-3.201</u>

De egalisatiereserve Noord - Brabant 2021 - 2024 mag bij vaststelling van de subsidie 2021-2024 maximaal 10% van de door de provincie verleende subsidie voor het laatste boekjaar bedragen. De jaarlijkse toevoeging aan de reserve is berekend op basis van het aandeel van de provinciale subsidie aan de totale baten. In 2022 is dit aandeel 19%. De toevoeging aan de egalisatiereserve is in 2022 € 8.931. Ook is een correctie 2021 toegevoegd, omdat het startpunt in 2022 nihil dient te zijn. De totale reserve komt na toevoeging op € 8.931. Dit is 3% van de door de provincie verleende subsidie in 2022.

7. Bestemmingsfonds Egalisatiereserve PNB

Stand per 1 januari	0	9.083
Mutatie	0	-9.083
	<u>0</u>	<u>0</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
8. Kortlopende schulden		
Crediteuren	62.606	78.634
Nog te betalen kosten	30.717	66.604
Loonheffing balanspost	1.140	2.396
Pensioenpremie balanspost	23.097	351
Vooruit ontvangen subsidies	25.045	0
Overige kortlopende schulden	58.583	73.471
Overlopende passiva	12.385	39.696
	213.573	261.152

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Behalve voor verplichtingen inherent aan het karakter van de activiteiten van de stichting bestaan verder geen verplichtingen van materiële opvang die niet uit de balans blijken.

Subsidietoekenning 2021-2024	855.627	per jaar
Subsidietoekenning 2021-2024 Noord-Brabant	1.426.042	voor hele subsidieregeling 2021-2024
Subsidietoekenning 2021-2024 Den Bosch	99.320	per jaar

De huurovereenkomst Predikheerenpoort is aangegaan voor de periode van 1 jaar en heeft een opzegtermijn van tenminste 6 maanden. De huurovereenkomst wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd. De huurprijs bedraagt € 57.471 per jaar.

De huurovereenkomst Rietveldenweg is 15 maart 2021 aangegaan voor een periode van 5 jaar en heeft een opzegtermijn van tenminste 6 maanden. De huurovereenkomst wordt met een aansluitende periode van telkens 5 jaar verlengd. De huurprijs bedraagt € 25.000 per jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op deze jaarrekening.

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING 2022 (bedragen in EUR)

BATEN	2022 realisatie	2022 begroot	2021 realisatie
9. Publieksinkomsten binnenland			
Recette	38.123	38.305	19.082
Uitkoop	182.720	114.356	115.512
Partage	0	0	1.235
Opbrengst educatieve activiteiten	16.021	0	23.198
Overige publieksinkomsten	0	9.100	15
	<u>236.864</u>	<u>161.761</u>	<u>159.042</u>
10. Publieksinkomsten buitenland	<u>125.080</u>	<u>112.194</u>	<u>76.132</u>
11. Overige directe inkomsten			
Vergoedingen coproductent	52.745	89.565	35.000
Overige directe inkomsten	14.141	0	1.384
	<u>66.886</u>	<u>89.565</u>	<u>36.384</u>
12. Indirecte opbrengsten	<u>38.080</u>	<u>16.275</u>	<u>18.875</u>
13. Private middelen fondsen			
Stichting de Versterking	6.000		0
Subsidie Fonds 21	1.875		0
	<u>7.875</u>	<u>32.000</u>	<u>0</u>
14. Structurele subsidie OCW	<u>887.382</u>	<u>838.321</u>	<u>855.627</u>
15. Structurele subsidie Provincie Noord-Brabant	<u>356.511</u>	<u>356.511</u>	<u>356.511</u>
16. Structurele subsidie Gemeente Den Bosch	<u>91.960</u>	<u>91.229</u>	<u>91.229</u>
17. Incidentele subsidies uit publieke middelen			
Subsidie OCW "RAOCCC"	69.500		137.900
Subsidie Brabant C "Internationalisering"	0		32.000
	<u>69.500</u>	<u>99.900</u>	<u>169.900</u>

De in de exploitatierekening opgenomen subsidiebedragen zijn conform de toegekende subsidies. De subsidies worden op grond van de ingediende verantwoording door de subsidiegever definitief vastgesteld.

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING 2022 (bedragen in EUR)

LASTEN	2022 realisatie	2022 begroot	2021 realisatie
18. Beheerslasten materieel			
Huisvesting beheer	128.626		158.257
Organisatiekosten	88.389		83.263
Afschrijvingskosten	2.264		2.960
	<u>219.279</u>	<u>208.929</u>	<u>244.480</u>
19. Beheerslasten personeel			
Zakelijke directie	95.190		91.211
Secretariaat	36.859		36.927
Algemene zaken/beheer pand/schoonmaak	52.107		53.344
Overige personeelskosten beheer	21.651		13.269
	<u>205.807</u>	<u>195.894</u>	<u>194.751</u>
20. Activiteitenlasten materieel			
Vorbereiding	95.670		51.351
Uitvoering	219.613		133.942
Publiciteit	62.892		50.108
Educatie	101		9
Afschrijving activiteiten	5.509		4.974
	<u>383.785</u>	<u>314.884</u>	<u>240.384</u>
21. Activiteitenlasten personeel			
Artistieke directie*	52.928		46.188
Artistiek kader	135.755		121.584
Uitvoerend personeel	330.034		424.713
Technisch personeel	178.864		180.481
Publiciteit	144.473		145.193
Educatief personeel	120.435		142.062
Overige personeelskosten	61.677		39.698
	<u>1.024.166</u>	<u>1.078.049</u>	<u>1.099.919</u>
In 2022 0,51 fte in deze functie en 0,49 fte als regisseur			
22. Rentebaten en rentelasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

WNT VERANTWOORDING (bedragen in EUR)

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

	2022	2022
Naam	J. (Jetse) Batelaan	P.S. (Patrick) van der Weijde
Functie	artistieke directie	zakelijke directie
Aanvang en einde functievervulling	1.1 - 31.12	1.1 - 31.12
Omvang dienstverband	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	81.931	74.862
Beloningen betaalbaar op termijn	<u>10.768</u>	<u>9.643</u>
<i>subtotaal</i>	92.699	84.505
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	92.699	84.505

	2021	2021
Naam	J. (Jetse) Batelaan	P.S. (Patrick) van der Weijde
Functie	artistieke directie	zakelijke directie
Aanvang en einde functievervulling	1.1 - 31.12	1.1 - 31.12
Omvang dienstverband	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	79.319	70.414
Beloningen betaalbaar op termijn	<u>9.572</u>	<u>8.699</u>
<i>subtotaal</i>	88.891	79.113
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	88.891	79.113

WNT VERANTWOORDING (bedragen in EUR)

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van 1.800 EUR of minder

Naam	functie
Dhr. L.H.M. (Loek) Sijbers	voorzitter
Dhr. S. (Serkan) Cengiz	lid
Mw. N.W. (Nicole) van Son - van Emmerik	lid
Mw. H.I. (Henriëtte) Post	lid
Mw. D.N. (Diana) Martens	lid

Het verrichte werk door de Raad van Toezichtleden is onbezoldigd.

Dhr. J. (Jetse) Batelaan, artistiek directeur

Dhr. P.S. (Patrick) van der Weijde, zakelijk directeur

Dhr. L.H.M. (Loek) Sijbers, voorzitter

L.Sijbers

Dhr. S. (Serkan) Cengiz, lid

Mw. N.W. (Nicole) van Son - van Emmerik, lid

Mw. H.I. (Henriëtte) Post, lid

Mw. D.N. (Diana) Martens

s-Hertogenbosch, 28 maart 2023

EXPLOITATIEREKENING MODEL PROVINCIE NOORD-BRABANT

BEDRAGEN IN EUR

LASTEN	2022 realisatie	2022 begroot	2021 realisatie
BEHEERSLASTEN PERSONEEL			
Zakelijk leider	95.190	85.000	91.211
Huishouding, horeca en gebouwbeheer	52.107	50.000	53.344
Secretariaat en boekhouding	36.859	38.000	36.927
Overige personeelskosten			
Scholing	3.179	10.000	-3.268
Reiskosten woon-werk	4.546	15.000	3.396
Arbodienst ziekte kosten	9.965	12.500	10.021
Overige personeelskosten beheer	3.961	3.700	3.120
Subtotaal beheerslasten personeel	205.807	214.200	194.751
BEHEERSLASTEN MATERIEEL			
Huisvestingslasten	128.626	136.500	158.257
Kantoorkosten	88.389	54.000	83.263
Afschrijvingen	2.264	5.000	2.960
Subtotaal beheerslasten materieel	219.279	195.500	244.480
Subtotaal beheerslasten personeel/materieel	425.086	409.700	439.231
ACTIVITEITENLASTEN PERSONEEL			
Artistieke leiding	52.928	38.500	46.188
Regie	96.365	65.000	81.726
Regie assistent	13.086	10.000	1.939
Dramaturgie	750	6.000	300
Schrijvers	0	6.000	0
Decorontwerp	2.496	30.000	9.636
Lichtontwerp	0	5.000	0
Kostuumontwerp	23.057	15.000	18.255
Geluidsontwerp	0	13.500	9.728
Acteurs	185.206	190.624	301.552
Muzikanten	26.265	12.000	14.396
Productieleiding	118.564	90.000	108.765
Techniek	178.864	190.000	180.481
Verkoop en publiciteit	144.473	147.000	145.193
Educatie	120.435	122.500	142.062
Overige personeelskosten			
Arbodienst/ziektekosten	21.912	9.000	11.882
Overige personeelkosten activiteiten	39.765	3.000	27.816
Subtotaal activiteitenlasten personeel	1.024.166	953.124	1.099.919

EXPLOITATIEREKENING MODEL PROVINCIE NOORD-BRABANT

BEDRAGEN IN EUR

LASTEN	2022 realisatie	2022 begroot	2021 realisatie
ACTIVITEITENLASTEN MATERIEEL			
Vorbereiding producties	95.670	110.000	51.351
Uitvoering producties	219.613	343.000	133.942
Publiciteit	62.892	70.000	50.108
Eduactie	101	20.000	9
Afschrijvingen	5.509	14.000	4.974
Subtotaal activiteitenlasten materieel	383.785	557.000	240.384
Subtotaal activiteitenlasten personeel/materieel	1.407.951	1.510.124	1.340.303
TOTALE LASTEN	1.833.037	1.919.824	1.779.534
BATEN			
Eigen inkomsten			
Publieksinkomsten - kaartverkoop	38.123	17.500	19.082
Publieksinkomsten - overig	323.821	332.500	216.092
Vergoeding co-producent	52.745	250.000	35.000
Overige directe inkomsten	14.141	5.000	1.384
Indirecte inkomsten	38.080	15.000	18.875
Subtotaal eigen inkomsten	466.910	620.000	290.433
Bijdragen uit private middelen			
Private inkomsten fondsen	7.875	60.000	0
Subtotaal uit private middelen	7.875	60.000	0
Subsidies en overige bijdragen			
Structureel OCW - BIS (cultuur)	887.382	793.344	855.627
Structureel Provincie (cultuur)	356.511	356.511	356.511
Structurele subsidie Gemeente/SCE (cultuur)	91.960	89.969	91.229
Incidentele subsidie- Rijksfondsen (cultuur)	69.500	0	137.900
Incidentele publieke subsidie overig:		0	32.000
Subtotaal subsidies + overige bijdragen	1.405.353	1.239.824	1.473.267
TOTALE BATEN	1.880.138	1.919.824	1.763.700
SALDO uit gewone bedrijfsvoering	0	0	0
Saldo rentebaten/ -lasten	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	47.101	0	-15.834

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de Raad van Toezicht van stichting Theater Artemis

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport op pagina 2 tot en met 13 opgenomen jaarrekening 2022 van stichting Theater Artemis te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van stichting Theater Artemis op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2022;
- 2) de staat van baten en lasten over 2022; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Regeling Controleprotocol WNT 2022. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van stichting Theater Artemis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Utrechtseweg 51
1213 TL Hilversum
T 035 623 98 19

Jan Willem Brouwersstraat 16-1
1071 LJ Amsterdam
T 020 379 26 00

BTW NL8175.87.822.B.01
KVK 32053904
BANK NL19 RABO 0114 1665 79
www.kamphuisberghuizen.nl

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiele afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 28 maart 2023

Ref: BvH.2022.678000

KAMPHUIS & BERGHUIZEN

Accountants/Belastingadviseurs

drs. B.G.W. van Heusden RA RV MBV CIA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, de Regeling Controleprotocol WNT 2022 ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.